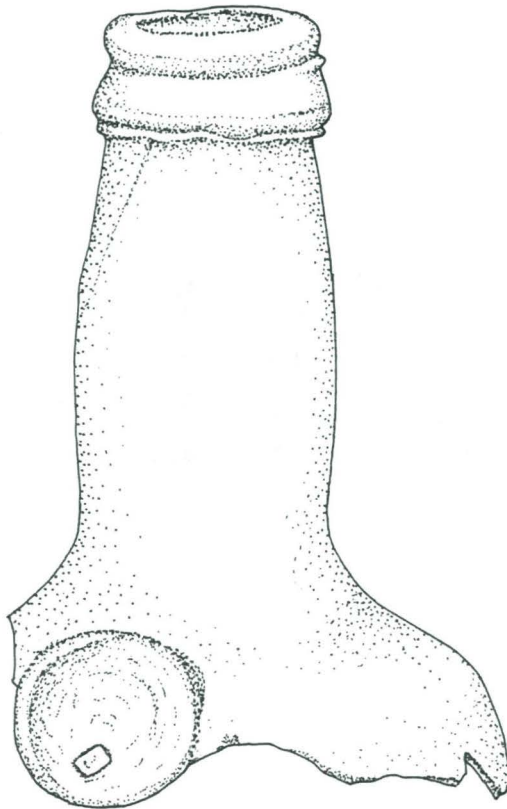

*Hannele Kekkonen
MNi*

Oulu, Aleksanterinkatu 8:n

kaivaukset 1997

Kaivauskertomus

Aimo Kehusmaa

31.10.1997

SISÄLLYS

	sivu
Arkistotiedot	2
Taustaa	3
Alueen lyhyt historia kartta- ym. lähdeaineiston valossa	3
Kaivaus- ja dokumentointitapa, kaivauksen vaiheet	5
Maaperä, kulttuurikerros	6
Rakenteiden jäännökset	7
Irtaimet löydökset	8
Näytteet	8
Tutkimusten tuloksia	9

Löytöluettelo (13 s.)

Luuaineiston jakautumien kaivausalueilla (1 s.)

Kasvijäänneanalyysien tulokset (4 s.)

Kartat (15 kpl)

Negatiiviluettelo (4 s.)

Kuvataulut (9 kpl)

ARKISTOTIEDOT:

Kaupunki: Oulu

Kaup.osa, kortteli, tontti: I kaup.osan 3. korttelin tontti n:o 10

Omistaja: Polar-Yhtymä

Peruskartta: 444 09 OULU

Koordinaatit: x = 7213 80, y = 2569 36

Korkeuskiintopiste: Korkeuskiintopisteenä oli Teräksen talon eteläseinään rakennusliikkeen merkitsemä korkeuspiste. Kertomuksessa ja kartoissa käytetyt korkeudet ovat absoluuttisia korkeuksia m.p.y. Oulun kaupungin teknisen palvelukeskuksen käyttämässä järjestelmässä.

Löydöt: KM 97074:1-198, diar. 6.10.1997

MV-kuvat: 118033-118125

Kartat:

1. Ote peruskartasta 2444 09 OULU
2. Sijaintipiirros 1:500 564.2.7
3. Yleiskartta 1:200 564.2.8
4. Yleiskartta 1:200 (1800- ja 1900-luvun rakennusten sijainti tontilla) 564.2.9
5. Tasokartta 1:50, koeleikkaus 564.2.10
6. Tasokartta 1:25, "latriini" 564.2.11
- 7-8. Tasokartat 1-2 1:25, "kellari" 564.2.12-13
9. Profiilikartta 1:25, koeleikk. 564.2.14
- 10-11. Tasokartat 1-2 1:25, tasokaiv.alue I 564.2.15-16
12. Profiilikartta 1:25, tasokaiv.alue I 564.2.17
- 13-14. Tasokartat 1-2 1:25, "koneleikkaus" = tasokaiv.alue II 564.2.18-19
15. Profiilikartta 1:25, "koneleikkaus" = tasokaiv.alue II 564.2.20

*karttamateriaali RHO:n
perustustietokanta*

Taustaa

Aleksanterinkatu 8:n tontille oli asemakaavassa annettu museoviraston esityksestä merkintä sm, jonka kaavaselitys on: "Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös. Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat tulee lähettää Museovirastoon lausuntoa varten." Rauhoitusta perusteltiin sillä, että kartta- ym. lähteiden perusteella alueella olisi sijainnut laivaveistämö 1600-luvulla.

Polar-Yhtymän tätä tonttia koskevasta rakentamissuunnitelmasta 21.3.1997 antamassaan lausunnossa museovirasto edellytti, että tontilla tulee järjestää arkeologiset koetutkimukset ennen rakennustöiden aloittamista. Muinaismuistolain mukaan rakennuttajan tuli korvata tutkimuksista aiheutuneet kustannukset. Polar-Yhtymän vahvistettua museoviraston esittämän 70000 mk:n kustannusarvion koekaivaus toteutettiin 10.5.-27.5.1997. Kaivauksenjohtajana toimi allekirjoittanut FK Aimo Kehusmaa. Kaivausryhmä koostui Oulun yliopiston nuorista arkeologeista ja arkeologian opiskelijoista: kartanpiirtäjänä toimi Eija Ojanlatva ja kaivajina Katri Arminen, Sami Kesti, Rauno Vaara ja Johanna Ylikulppi. Varsinaisiin kaivauksiin käytettiin 64 henkilötyöpäivää - n. 12 hlötyöviikkoa. Kaivausten aikana yhteistyö Polar-Yhtymän ja rakennustyön toteuttajan Haukirakennus Oy:n kanssa sujui juohevasti: kaivajat saivat sekä tarvitsemaansa materiaali- että työapua kaivauskaluston ja konekaivuun muodossa - olipa osan kaivausaikaa kaivajia avustamassa myös rakentajan mittamies. - Aluksi routainen maa ja ajoittaiset lumi- ja räntäkuurot vaikeuttivat kaivauksia. - Kaivausten jälkitöihin: karttojen puhtaaksi piirtämiseen, löydösten käsittelyyn ja luettelointiin ym. kokoelma- ja arkistointitoimenpiteisiin sekä raportin laadintaan Aimo Kehusmaa ja Eija Ojanlatva käyttivät 8 hlötyöviikkoa.

Alueen lyhyt historia kartta- ym. lähdeaineiston valossa

Kartta- ym. kirjallisen aineiston perusteella tiedettiin kaivauksia aloitettaessa, että tämän tontin tienoilla on vielä 1600-luvun puolivälissä ollut kapea merenlahti tai vesiuoma, joka on laajentunut nykyisen Hallitus-, Tori-, Pakkahuoneen- ja Aleksanterinkatujen rajaaman korttelin tienoilla sijainneeksi lampareeksi. Aivan vesiuoman eteläpuolelle, kaupungin tulliaidan sisäpuolelle, on 1600-luvun puolivälissä tehtyihin karttoihin merkitty uoman suuntaisesti pitkulainen alue, joka on leikannut tätä tonttia. A.H. Virkkunen mainitsee Oulun kaupungin historian I osassa: "Vähän etelämpänä mainittua lahtea oli (1600-luvun) ensi vuosikymmenillä kaupungin laivaveistämö", mikä maininta on tahdottu yhdistää tuohon karttakuvioon.

Claes Claessonin vuoden 1651 karttaversiossa meren rannalla uomansuun eteläpuolella, kaupungin ulkopuolella on merkintä: "platzen som skutorna byggias uppå". Tekstin voidaan tulkita tarkoittavan tuota lähellä olevaa pitkulaista kartan kuviota, mutta luontevampaa lienee päätellä, että

teksti tarkoittaa sitä nimenomaista merenrannan kohtaa, johon se on kirjoitettu. Myös tämä tulkinta sopii Virkkusen mainintaan.

1700-luvun kartoissa nämä tienoot on merkitty tavara-aittojen alueeksi. Tarkassa M. Hackzellin kartassa v:lta 1763 ilmeisesti silloin jo ojaksi kaventuneen uoman eteläpuolella sen suuntaisesti on kaksi tiheää makasiiniriviä. Nymanssonin kartassa vuodelta 1804 lampea ei enää ole, mutta oja on olemassa, ojan eteläpuolella on samalla tavoin kuin v:n 1763 kartassa kaksi tiivistä aittariviä kohteen kohdalla.

Ehrströmin & Engelin asemakaavakartassa vuodelta 1824, jossa vanha kartta-pohja on mukana, on tällä kohdalla nykyisen Aleksanterinkadun reunasta lähtien viistosti kohdetontin poikki entisen ojan suunnan mukaisesti samat kaksi tiivistä aittariviä kuin edellä ja lisäksi Pakkahuoneenkadun varressa kadun suuntainen makasiinirivi.

Oulun suurpalossa 1822 tuhoutui vain 8 tavaramakasiinia, 281 jäi palamatta (Hautala, OKH III, s. 13-14), joten todennäköisesti myös tämän alueen aitat säästyivät tullakseen puretuiksi/siirretyiksi pois uuden asemakaavan mukaisten tonttijärjestelyjen tieltä.

Tähän kaavoitetun kulmatontin omistajaksi tuli kauppias J. Bergström, joka rakensi paikalle kolme hirsirakennusta 1826-33: molempiin kadunvarsiin ja tontin etelärajalle. Tontin keskiosat ja länsilaita olivat rakentamattomana, 1860-luvulla siihen on merkitty "trädgård med ljummiga löfträd". Tontin länsirajaa vasten oli naapuritontin puolella pitkät hirsiset makasiini- ja talousrakennukset. - Kiinteistö siirtyi 1860-luvulla kauppias O.E. Inbergille (palovakuutus 1866), jonka omistuksessa rakennuskanta pysyi - vähäisin muutoksin - ennallaan. Vuoden 1882 kaupunkipalossa nämä kaikki samoin kuin naapuritontin rakennukset paloivat maan tasalle. (Vakuutusyhtiö Tarmon arkisto, Kansallisarkisto)

Inberg rakennutti palon jälkeen uudisrakennukset sekä Pakkahuoneenkadun kulmaan (päärakennus) että Aleksanterinkadun varteen (talousrak.), mutta ei enää tontin eteläreunaan. Sen sijaan hän suunnitteli ja aloitti uuden talousrakennuksen rakentamisen tontin länsirajalle v. 1884: perustukset valmistuivat, mutta itse rakennus ei; Inbergin konkurssi 1887 lopetti kai lopullisesti uuden talousrakennuksen toteutuksen. 24 m pitkät perustukset jäivät, mutta kiinteistön uusi omistaja pystytti tontin lounaisnurkkaan ilmeisesti osittain näille perustuksille vain pienen käymälärakennuksen. (Oulun kaupunginarkisto, rakennuspiirustukset. Ks. kartta 4)

Myöhempien omistajien toimesta Inbergin pystyttämiin rakennuksiin tehtiin muutoksia (mm. kellaripuodit 1910) ja huomattaviakin lisäyksiä. Sittemmin Oulasvirran talona tunnettu kulmatalo paloi 1983. Sen raunioita purettaessa tuhottiin vahingossa myös Aleksanterinkadun puolella ollut pienempi asuinrakennus.

Kaivaus- ja dokumentointitapa, kaivauksen vaiheet

Kaivauskoordinaatisto paalutettiin likipitään tontin rajojen suuntaiseksi. Tontin lounaisnurkalle - osoitteeseen Rantakatu 5 pystytetyn uudisrakennuksen koillisnurkalle - annettiin x-koordinaatille arvo 400 ja y-koordinaatille arvo 200; x:n arvo kasvaa koilliseen kohti Pakkahuoneenkataua mentäessä ja y:n arvo kaakkoon kohti Aleksanterinkatua siirryttäessä.

Korkeuskiintopisteenä käytettiin rakentajan Teräksen talon seinään merkitsemää Oulun kaupungin mittausosaston korkeusjärjestelmän mukaista korkeuspistettä. Kartoissa käytetyt korkeusluvut ovat tämän järjestelmän mukaisia absoluuttisia korkeuksia.

Tutkimukset aloitettiin kaivamalla koneellisesti 1-2 m leveä, 40 m pitkä **koeleikkaus** (kartat 3-9, kuvataulut 1-4) lähelle tontin länsirajaa sen suuntaisesti. Paikka valittiin sillä perusteella, että noin sijoitetun leikkauksen arvioitiin varmasti leikkaavan sitä 1600-luvun karttoihin merkittyä aluetta, joka oli tulkittu laivavarvin paikaksi, ja siksi että tuolla alueella ei tiettävästi viimeisen sadan vuoden aikana ollut ilmeisesti ollut lämmittämätöntä pihanperärakennusta kiinteämpää rakennuskantaa; tontin kadunpuoleiset laidat sen sijaan oli rakennettu kivijaloin ja kellarein varustetuilla taloilla.

Konekaivuuta seurattiin ja kaivuusyvyyyttä säädeltiin löytöjen ja havaintojen mukaan; tarkoituksena oli saada näkyville maakerrokset koskemattomaan pohjamaahan saakka, mutta esille tulleiden tätä vuosisataa vanhemmiksi arvioitujen rakenteenjäänösten läpi ei kuitenkaan koneen annettu tunkeutua, vaan ne jätettiin käsin kaivettavaksi. Tällaisia jäänteitä tuli esiin koeleikkauksen eteläosassa (välillä 410-416) ja keskivaiheilla (välillä 423-426) (kartat 6-8, kuvataulut 2-3), muualla koeleikkaus ulottui vaihtelevan syvyisenä pohjamaahan tai -kallioon asti. Koeleikkauksen konekaivun sekä profiilipuhdistuksen ja rakenteiden käsinkaivun yhteydessä tavatut löydöt otettiin talteen ja luetteloiitiin pääsääntöisesti kahden metrin pituisten koeleikkauksruutujen tarkkuudella; parissa tapauksessa koneen läjittämästä maasta tavattujen löydösten löytöalue on täytynyt tyytyä ilmaisemaan tuota väljemin.

Koeleikkauksen itäpuolelle, alueelle, jonka kohdalla leikkauksen seinämässä oli paikoin nähtävissä ehyt palomaakerros (kuvataulu 2), jota myöhäisen rakennustoiminnan ei arveltu pahoin koetelleen ja jonka arvioitiin osuvan e.m. 1600-luvun karttamerkinnän kohdalle, avattiin n. 8 x 9 m:n laajuinen tasokaivausalue (**tasokaivausalue I**, kartat 10-12, kuvataulut 5-7). Päällimmäiset täytemaakerrokset kuorittiin pois koneella kaivaen, minkä jälkeen siirryttiin käsinkaivantaan ja kaivettujen maiden seulontaan. Tällä kaivausalueella yritettiin noudattaa luonnollista stratigrafiaa siitä olettamuksesta lähtien, että koeleikkauksen seinämässä näkyneet palokerrokset olisivat löydettävissä laajemminkin suhteellisen yhtenäisenä; jo koneellisessa kuorinnassa oli näet muutamassa kohdassa musta nokikerros tullut näkyviin. Tämä lähtö-

kohta näkyy myös löytöjen talteenotossa ja luetteloinnissa: tasokaivausalue I:n löydöt on - enimmäkseen 2x2 m:n ruuduittain - merkitty löydettyksi joko "palokerroksen yläpuolelta", "palokerroksesta" tai "palokerroksen alta". Palokerros osoittautui kuitenkin siinä määrin hajanaiseksi ja ohueksi, että löytöaineistoa tarkasteltaessa selviä stratigrafisia kerroksia ei voida erottaa. Palokerroksen yläpuolelta löytyneissä kappaleissa on näet mukana tavaraa, joka on pistetty pussiin palokerrosta esiin kaivettaessa myös sellaisista a.o. kaivausruudun osista, jossa palokerrosta ei löytynytäkään. Kaivauskartoilla tämä tarkoittaa tason 1 yläpuolelta saatuja löydöksiä. Vastaavasti palokerroksen alapuolelta löytyneiksi merkityissä palasissa on mukana kaikki a.o. kaivausruudun löydöt, jotka on saatu talteen koko ruudun alueelta palokerroksen poistamisen jälkeen, ts. myös niiltä kohdin - sekoittuneesta maasta - löytyneet, jossa palokerrosta ei ollut ollutkaan.

"Koneleikkaus" I. tasokaivausalue II (kartat 13-15, kuvataulu 8): Koeleikkauksen pohjoisosassa tavoitetun vanhan vesiuoman sijainnin ja sen mahdollisesti sisältämien jäännösten selvittämiseksi päätettiin avata kaivausalue myös tontin Pakkahuoneenkadun varressa sijainneen päärakennuksen kohdalle. Rakennuksen kivijalkaan rakennetun osittain maanalaisen, nyt täytemaan täyttämän myymäläkerroksen läpi kaivauduttiin koneellisesti. Leikkaus ulotettiin päärakennuksen kehän ulkopuolelle piha-alueelle asti; sen pituus oli 14 m, leveys osin n. 4, osin n. 2 m. Täytemaakerroksen ja myymälän lattianjäännösten poistamisen jälkeen siirryttiin käsinkaivuuseen ja seulontaan. Suurimmalla osalla aluetta koskematon pohjamaa - savi tai kerrostunut hiesu - kaivettiin esiin. Alueen eteläosassa rakennuksen kehän ulkopuolella uudehkot viemäri- yms. kaivannot olivat sekoittaneet maaperää niin syvältä, että parissa eteläisimmässä ruudussa pohjamaahan asti ei kaivettu. Löydökset otettiin talteen ja luettelointiin kahdessa kerroksessa: konekaivu ja sen jälkeinen 1. kaivauskerros väljin aluerajoin, toinen kaivauskerros pääsääntöisesti 2x2 m:n ruuduin.

Maaperä, kulttuurikerros

Tonttia peittäneiden tasoite-/täytemaakerrosten alla tontin keskivaiheilla (koeleikkauksessa välillä 416-420 ja 427-430 (ks. poikkileikkaus, kartta 9) sekä osissa tasokaivausalue I) oli paikoin ohut multakerros, jonka alaosassa oli jo edellä esiteltyä palomaakerrosta. Sen alla oli taas ohut multa/likamaakerros, joka vaihtui ilman erityisen selvää rajaa puhtaaseen sora/hiesumoreeniin. (Kuvataulu 7).

Koeleikkauksen eteläosassa koskematonta maaperää ei otettu näkyviin, sillä esiin tulleen nuorehkoksi osoittautuneen laudoituksen alle ei menty. Laidoituksen pohjoispuolella (417-418), sitä ylempänä, n. 60 cm:n syvyydessä (tasolla 3,2-3,3 m m.p.y.), tuli vastaan laajoja lohkoisia savesaineiden peittämiä kivipintoja (ks. kuvataulu 2), jotka rakentajan myöhemmissä kaivamisissa osoittautivat peruskallioksi. Kalliopinta tavoitettiin myös

koeleikkauksen pohjoisosassa (440-446) yli 1,5 m:n syvyydessä (tasolla 1,6-1,7 m m.p.y.).

Suurella osalla koeleikkausta (ks. poikkileikkaus, kartta 9) myöhäinen maankäyttö oli ulottunut niin syvälle, että eri-ikäisiä kerrostumia ei ollut erotettavissa, vaan sekoittunut maa ulottui koskemattomaan pohjamaahan asti. Erityisesti koeleikkauksen pohjoispuoliskossa (linjan 430 tasalta lähtien) viemärikaivannot olivat sekoittaneet maaperää paikoin jopa n. 2 m:n syvyyteen asti, jossa vastaan tuli joko kallio tai tiivis savihiesu. Välillä 439-450 oli muutamain paikoin savesmaakerroksen päällä viemärikaivannoilta säästyneenä kerrostunutta hiesua ja hiekkaa, jossa oli myös humuspitoisia viiruja; nämä kerrostuneet maapatjat tulkittiin vanhan vesiuoman virtausten kasailmiksi. Vesiuoman viimeisen ojamaisen vaiheen jälki oli koeleikkauksen seinämässä nähtävissä loivana humuspitoisen maan täyttämänä syvennyksenä linjan 440 tienoilla. (Kuvataulu 4)

Tasokaivausalueella II e.m. ojan pohjaksi tulkittiin viistosti alueen poikki (n. 444/213 - 445,5/217) suuntautunut pohjamaassa näkyvät matala syvennykset. (Kuvataulu 8)

Erityisen selvästi ojan jäljet olivat kaivausten jälkeen syksyllä nähtävissä tontille tulevan uudisrakennuksen perusmontun seinämässä aivan Pakka-huoneenkadun ja Aleksanterinkadun kulmauksessa sekä Rantakadulle kaivetun viemärikaivannon seinämässä. (Ks. sijaintipiirros, kartta 2, kuvataulu 9)

Tasokaivausalueen II kellaripuodin lattiatason alla olleiden kerrosten ikäasema näyttää toisaalta maaperähavaintojen, toisaalta löytöaineiston valossa ristiriitaiselta: esim. vanhaksi ojauomaksi tulkitusta syvennyksestä löytyi modernia pullo- ja ikkunalasia. Nähtävästi tällä alueella ovat maaperää sekoittaneet paitsi 1800-luvun ja 1900-luvun alun tulisijojen perustusten kaivamiset myös 1983 tulipalon jälkeiset kaivinkoneella tehdyt raivaustyöt, joissa mm. kellaripuodin lattia oli kaivettu osittain pois, niin että siitä kaivausalueella oli vain katkelmia nähtävissä. (Ks. poikkileikkaus, kartta 15)

Rakenteiden jäännökset

Sekä koeleikkauksen eteläosassa (411-416) tavattu laudoitus (kuvataulu 2), leikkauksen keskivaiheilla (424-426,5) ollut kiveyksen alainen kellarin lattiaksi tulkittu lankutus (kuvataulu 3) että tasokaivausalueella I kartoitettu komea kiveys (kuvataulu 5) osoittautuivat kaivausten aikana tehdyissä arkistotutkimuksissa myöhäisiksi, 1882 palon jälkeisen kesken jääneen uudisrakennuksen jäännöksiksi. Laudoitus on aiotun käymälän pohjaa, "kellarin" lankutus onkin suunnitellun leivintuvan uunin perustusta ja kookkaista kivistä tehty kiveys aiotun talousrakennuksen kivijalkaa. (Kartta 4)

Irtaimet löydökset

Löytöaineisto koostuu pääasiallisesti ajoittamattomista tai vaikeasti ajoitettavista sirpaleista: pullojen ja ikkunalasien paloista, rautanauloista, fajanssiastian paloista ja liitupiipun varrenkatkelmista. Lähimenneisyyden muovituotteiden ja Alkon yms. pullojen kappaleita, lankanauvoja tms. uutta tavaraa ei ole otettu talteen - paitsi parissa tapauksessa todistamaan löytökerroksen sekoittuneisuutta. Kahdesta ilmeisesti 1882 tulipalon jälkiä raivattaessa lasinsiruja varten kaivetusta kuopasta löytyi kilokaupalla pullonsiruja ja -kappaleita, joista lajittelun ja punnitsemisen jälkeen museoitiin vain jonkin verran näytteitä.

Ajoittavia esineitä löytyi vähän: kahden äyrin hopearaha vuodelta 1665, Ulrika Eleonoran kupariäyri (1719-20) ja "Wettervik"-liitupiipun varrenkatkelma 1700-luvun loppuvuosikymmeniltä. Ehyet piipunpesät ja tunnistettavat katkelmat ovat 1700-luvun loppupuoliskon tai 1800-luvun tyyppisiä, 1600-luvun piipunpesiä aineistossa ei ole. Mielenkiintoisia ovat löytyneet napit: viisi erilaista pronssi- tms. kuparisekoitemetallinappia ja yhden lasinapin katkelma, joille ei toistaiseksi ole vastineita etsitty.

Luita - ilmeisesti etupäässä teuraseläinten luita - löytyi kaikilta kaivausalueilta. Niistä otettiin talteen vain muutama käyttöjälkinen kappale, muut punnittiin ja heitettiin pois - ks. liiteluettelo.

Näytteet

Kasvijäänneanalyysija varten otettiin neljä näytettä:

Näyte 1) Koeleikkauksen itäseinämästä kohdasta 422/202,8 50 cm:n syvyydestä (3,30-3,35 m m.y.p.) musta nokimaakerros, jossa runsaasti hiiltyneitä jyviä.

Näyte 2) Koeleikkauksen länsiseinämästä oletetun ojauoman pohjasta kohdasta 440-440,6/202 170-175 cm:n syvyydestä (1,65-1,70 m m.y.p.)

Näyte 3) Koeleikkauksen länsiseinämästä kerrostuneessa hiesussa olleesta humusviirusta kohdassa 443-443,3/201,5 160-165 cm:n syvyydestä (n. 1,75 m m.y.p.)

Näyte 4) Tasokaivausalue II:n länsiseinämästä humuspitoisesta puunroskaa (ja luita) sisältäneestä kerroksesta kohdassa 442,7/213,6 n. 135 cm:n syvyydestä (n. 2,00 m m.y.p.)

Kasvijäännemääritykset teki FM Raija-Liisa Huttunen Oulun yliopiston geotieteiden laitoksella. Näytteestä 1 määritettiin vain makrofossiilit (jyvät),

muista näytteistä sekä siitepölystä että makrofossiilit. Analyysitulokset ovat kertomuksen liitteenä, analysoidut näytteet säilytetään Oulun yliopiston geotieteiden laitoksella.

Tutkimusten tuloksia

Suurin osa tontin maaperästä oli suhteellisen myöhäisen maankäytön sekoittamaa. Vain tontin länsipuoliskon keskivaiheilla - tasokaivausalue II:n tienoilla - oli alueita, joita ei ollut perusteellisesti kaiveltu. Täällä tavattu palokerros juontunee vuoden 1882 kaupunkipalosta: puutarhan palaneista puista ja pensaista, hiihtyneet jyvät naapurin makasiinista.

Niukoissa esinelöydöissä vanhimmat ainekset: rahat ja liitupiippujen katkelmat luontuvat hyvin alueen käytön siihen jaksoon, jolloin täällä oli porvareiden tavaramakasiinirivistöjä. Osa liitupiippujen jäännöksistä, astioiden sirpaleet ja lasinpalat yms. jäte kuulunevat pääosiltaan 1822 jälkeen alkaneeseen asuinrakennus- ja liiketoimintojen vaiheeseen.

Laivaveistämön jälkiä kaivausalueilla ei tavattu. Maaperähavainnoissa, rakenteiden jäljissä tai löytöaineistossa ei ollut mitään laivanrakennukseen viittavaa. Koeleikkauksen ja kaivausalue II:n puunroska ei pääsääntöisesti ollut työstöjätettä, vaan sisälsi enimmäkseen risutikkuja, tuohia, oksan- ja ranganpätkiä sekä vain jonkin verran veistolastuja.

Arvokas tulos on vanhan vesiuoman paikan tarkentuminen. Sen ansiosta tarkentuu myös Oulun vanhojen karttojen suhteuttaminen nykytilanteeseen.

Oulussa, 31.10.1997

Aimo Kehusmaa

SITE: OULU, Aleksii 8			CORE: N 2			Depth: cm		
Exotics added:			Sample size: 3 cc			Date: IX 1997		
Exotics counted / cc:			Treatment: KOH + HF			Slides:		
Sedim. rate (a/cm):			Total conc.:			Anal. by: Raija-Liisa Huttunen		
	grains	%	conc.		grains	%	conc.	
TREES:				Linaria				
Betula	39	5,62		Centaurea cyanus	3	0,43		
Pinus	45	6,48		Achillea t.	4	0,58		
Alnus	13	1,87		Galium t.	1	0,14		
Picea	7	1,01		Artemisia t.	1	0,14		
Populus				Chenopodiaceae				
Sorbus				Caryophyllaceae	2	0,29		
Corylus	3	0,43		Plantago maj/med.				
Ulmus				P. lanceolata				
Quercus				Cruciferae	12	1,73		
Tilia				Rumex acetosa	7	1,01		
Fraxinus				Urtica	2	0,29		
Sorbus				Cannabaceae	1	0,14		
Carpinus				Filipendula	1	0,14		
Prunus				Lamiaceae				
	ΣAP	107		Peucedanum t.				
SHRUBS:				Secale	21	3,03		
Salix	3	0,43		Hordeum	29	4,18		
Juniperus	10	1,44		Triticum	6	0,86		
Hippophaë				Avena	6	0,86		
Ephedra				Cerealia t.				
Betula nana					ΣP(AP+NAP)	694		
Sambucus								
Hedera				PTERIDOPHYTA:				
				Equisetum	1	0,14		
DWARF SHRUBS:				Polypodiaceae	4	0,57		
Empetrum				Polypodium vulg.				
Calluna				Lycopodium annotinum	1	0,14		
Ericaceae				Lycopodiaceae				
				Huperzia sel.				
HERBS:				Diphasiastrum t.				
Cyperaceae	51	7,35		Pteridium				
Gramineae	394	56,77		Selaginella				
Umbelliferae					ΣP+n:	700		
Rosaceae	1	0,14		BRYOPHYTA:				
Potentilla	1	0,14		Sphagnum	5	0,72		
Rubus cham.					ΣP+n:	699		
Stachys t.	1	0,14		AQUATICS:				
Asteraceae	1	0,14		Nuphar				
Cirsium	3	0,43		Nymphaea				
Cichoriaceae	4	0,58		Potamogeton t.				
Aster t.	1	0,14		Sparganium				
Delphinium	1	0,14		Typha latifolium				
Trientalis				Myriophyllum alt.				
Ranunculaceae	8	1,15		M. spicatum/vert.				
Ranunculus acris	7	1,01		Isoëtes lacustris	16	2,24		
Thalictrum				I. echinospora	3	0,42		
Caltha t.				Lemna				
Menyanthes	1	0,14			ΣP+n:	713		
Liliaceae								
Boraginaceae				Unknown	3	0,43		
Rhinanthus t.				Indeterminable				
Pedicularis								
Helianthemum				PEDIASTRUM				
Silene t.								
Polygonum	3	0,43		CHARCOAL			eritt. runsaasti	
P. aviculare	1	0,14						

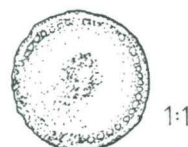
SITE: OULU, Aleksi 8			CORE: N 3			Depth: cm		
Exotics added:			Sample size:			3 cc Date: IX 1997		
Exotics counted / cc:			Treatment: KOH + HF			Slides:		
Sedim. rate (a/cm):			Total conc.:			Anal. by: Raija-Liisa Huttunen		
	grains	%	conc.		grains	%	conc.	
TREES:				Linaria	1	0,14		
Betula	127	17,3		Centaurea cyanus				
Pinus	147	20,03		Achillea t.				
Alnus	153	20,84		Galium t.	3	0,41		
Picea	16	2,18		Artemisia t.	1	0,14		
Populus				Chenopodiaceae	1	0,14		
Sorbus				Caryophyllaceae	1	0,14		
Corylus	16	2,18		Peucedanum	1	0,14		
Ulmus				Plantago lanceolata	1	0,14		
Quercus				Cruciferae	4	0,54		
Tilia				Rumex acetosa	6	0,82		
Fraxinus	1	0,14		Urtica	3	0,41		
Sorbus				Cannabaceae				
Carpinus				Filipendula	5	0,68		
Prunus				Lamiaceae	1	0,14		
	Σ AP	460		Peucedanum t.	1	0,14		
SHRUBS:				Secale	3	0,41		
Salix	8	1,09		Hordeum	1	0,14		
Juniperus	11	1,5		Triticum				
Hippophaë				Avena				
Ephedra				Cerealia t.	1	0,14		
Betula nana					Σ P(AP+NAP)			
Sambucus								
Hedera				PTERIDOPHYTA:				
				Equisetum	3	0,4		
DWARF SHRUBS:				Polypodiaceae	16	2,11		
Empetrum				Polypodium vulg.				
Calluna				Lycopodium annotinum	2	0,26		
Ericaceae	1	0,14		Lycopodiaceae	2	0,26		
				Huperzia sel.				
HERBS:				Diphasiastrum t.				
Cyperaceae	31	4,22		Pteridium				
Gramineae	172	23,43		Selaginella				
Umbelliferae	1	0,14			Σ P+n:	757		
Rosaceae	2	0,27		BRYOPHYTA:				
Potentilla	1	0,14		Sphagnum	15	2		
Rubus cham.	1	0,14			Σ P+n:	749		
Stachys t.				AQUATICS:				
Asteraceae	1	0,14		Nuphar				
Cirsium	1	0,14		Nymphaea	1	0,13		
Cichoriaceae	6	0,82		Potamogeton t.				
Aster t.				Sparganium				
Delphinium				Typha latifolium				
Trientalis				Myriophyllum alterniflorum	2	0,27		
Ranunculaceae	2	0,27		M. spicatum/vert.				
Ranunculus acris	2	0,27		Isoëtes lacustris	6	0,81		
Thalictrum				I. echinospora	1	0,13		
Caltha t.	1	0,14		Lemna				
Menyanthes					Σ P+n:	744		
Liliaceae								
Boraginaceae				Unknown	1	0,14		
Rhinanthus t.				Indeterminable				
Pedicularis								
Helianthemum				PEDIASTRUM				
Silene t.				Botryococcus	5	0,68		
Polygonum				CHARCOAL: melko runsaasti				
P. aviculare								

SITE: OULU, Aleksi 8			CORE: N 4			Depth: cm		
Exotics added:			Sample size:			3 cc		
Exotics counted / cc:			Treatment: KOH + HF			Date: IX 1997		
Sedim. rate (a/cm):			Total conc.:			Anal. by: Raija-Liisa Huttunen		
	grains	%	conc.		grains	%	conc.	
TREES:				Linaria	2	0,21		
Betula	133	13,99		Centaurea cyanus				
Pinus	196	20,61		Achillea t.				
Alnus	55	5,78		Galium t.	1	0,11		
Picea	24	2,52		Artemisia t.				
Populus				Chenopodiaceae	3	0,32		
Sorbus				Caryophyllaceae	1	0,11		
Corylus	14	1,47		Peucedanum				
Ulmus				Plantago lanceolata				
Quercus				Cruciferae	15	1,58		
Tilia	1	0,11		Rumex acetosa	5	0,53		
Fraxinus				Urtica	3	0,32		
Sorbus				Cannabaceae				
Carpinus				Filipendula	4	0,42		
Prunus				Lamiaceae				
	Σ AP	423		Peucedanum t.				
SHRUBS:				Secale	21	2,21		
Salix	11	1,16		Hordeum	10	1,05		
Juniperus	12	1,26		Triticum				
Hippophaë				Avena				
Ephedra				Cerealialia t.	5	0,53		
Betula nana					Σ P(AP+NAP)	951		
Sambucus								
Hedera				PTERIDOPHYTA:				
				Equisetum				
DWARF SHRUBS:				Polypodiaceae	16	1,65		
Empetrum				Polypodium vulg.				
Calluna	1	0,11		Lycopodium annotinum	2	0,21		
Ericaceae	2	0,21		Lycopodiaceae	2	0,21		
				Huperzia sel.				
HERBS:				Diphasiastrum t.				
Cyperaceae	86	9,04		Pteridium				
Gramineae	306	32,18		Selaginella				
Umbelliferae					Σ P+n:	971		
Rosaceae	1	0,11		BRYOPHYTA:				
Potentilla	2	0,21		Sphagnum	20	2,06		
Rubus cham.	2	0,21			Σ P+n:	971		
Stachys t.				AQUATICS:				
Asteraceae	1	0,11		Nuphar				
Cirsium	1	0,11		Nymphaea	1	0,1		
Cichoriaceae	3	0,32		Potamogeton t.				
Aster t.				Sparganium	22	2,14		
Delphinium				Typha latifolium				
Trientalis	1	0,11		Myriophyllum alterniflorum	1	0,1		
Ranunculaceae	3	0,32		Callitriche	21	2,05		
Ranunculus acris	8	0,84		Isoëtes lacustris	11	1,07		
Thalictrum	1	0,11		I. echinospora	39	3,8		
Caltha t.				Lemna	1	0,1		
Campanula	10	1,05			Σ P+n:	1047		
Liliaceae	2	0,21						
Boraginaceae				Unknown	1	0,11		
Rhinanthus t.	1	0,11		Indeterminable				
Pedicularis								
Helianthemum				PEDIASTRUM	36			
Silene t.	1	0,11		Botryococcus	5	5,23		
Polygonum	1	0,11		CHARCOAL: kohtalaisesti				
P. aviculare								

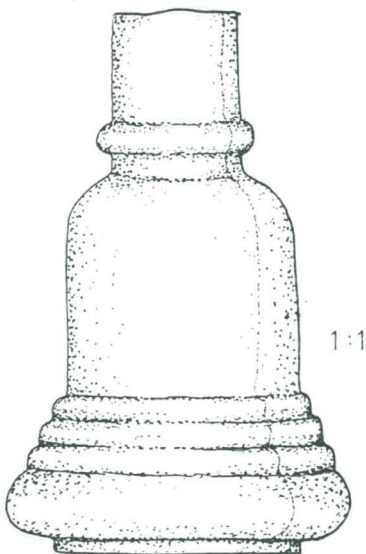
Löydökset, jotka fil.kand. Aimo Kehusmaa kaivautti museoviraston rakennushistorian osaston järjestämällä kaivauksilla Oulussa Aleksanterinkatu 8:n tontilla 12.-27.5.1997. Ks. Kehusmaan kaivauskertomus rak.hist. osaston arkistossa. Diar. 6.10.1997.

KOELEIKKAUS:

1. Nappi, kuparisekoitemetallia; kiinnityssilmukasta vain tyngät jäljellä. Halk. 19 mm.

2. Parfyymi- tms. lasipullo, kirkasta puristelasia. Kork. 72 mm.

3. Lasinsiruja, 3 kpl pullolasia, 2 kpl tasolasia.
4. Fajanssiastian paloja 4 kpl, yhdessä ruskeaa, muissa sinistä koristelua; kolmesta vadista.
5. Liitupiipun paloja 2 kpl, toinen varresta, toinen kopasta.
6. Rautanaula.

N:ot 1-6 väliltä 410-412.

7. Lasinpaloja ja -siruja, 5 kpl pullolasia, 1 lasiastian reunasiru, 5 kpl tasolasia.
8. Fajanssiastian paloja 7 kpl, osa sinikoristeisia, 3-4 vadista.
9. Pala punasavikeramiikkaa, sisäp. tummanvihreä lasitus kirkkaanvihrein raidoin, ulkop. lasittamaton.
10. Liitupiipun varren pala.
11. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 7-11 väliltä 412-414.

12. Lasiastian reunapala, kirkasta lasia, rihlausta.
13. Pullolasia, 7 palaa ja sirua.
14. Tasolasia, 11 palaa.
15. Fajanssiastian paloja ja siruja, 5 kpl, osa sinikoristeisia.
16. Reunapala punasavikeramiikkaa, lasitteesta vain rippeitä jäljellä.
17. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.
18. Rautanauvoja 4 kpl.

N:ot 12-18 väliltä 414-416.

19. Fajanssiastian pala, sinikuviainen.
20. Hevosenkenkä.

N:ot 19-20 väliltä 416-418.

21. Pullon pohjapala, puhallettua vihreää lasia.

- väliltä 415-420.

22. Liitupiipun varren pala.

- väliltä 420-421.

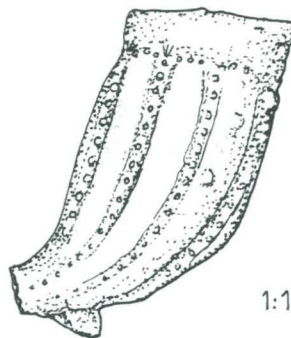
23. Lasiastian paloja 2 kpl, kirkasta lasia.
24. Pullolasia 3 palaa.

N:ot 23-24 väliltä 424-426.

25. Pullolasia 2 palaa.
26. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

N:ot 25-26 väliltä 426-428.

27. Liitupiipun koppa,
kohoharja- ja pisterivi-
koristeinen - ns. simpukkakoriste;
tulen osittain turmelema.

1:1

28. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

N:ot 27-28 väliltä 435-437.

29. Pullolasia, 3 palaa, joista kaksi tulessa deformatunutta.
 30. Fajanssiastian reunapala, tummanruskeaa viirukoristetta.
 31. Rautaesineen (veitsen tms.) katkelma, pit. 17 cm.

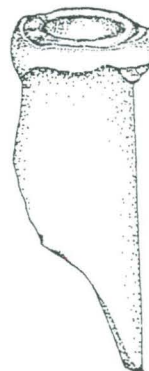
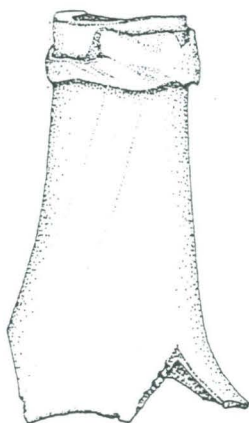
N:ot 29-31 väliltä 440-446.

32. Fajanssiasetin pohjapala, sinikuvioinen.
 33. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

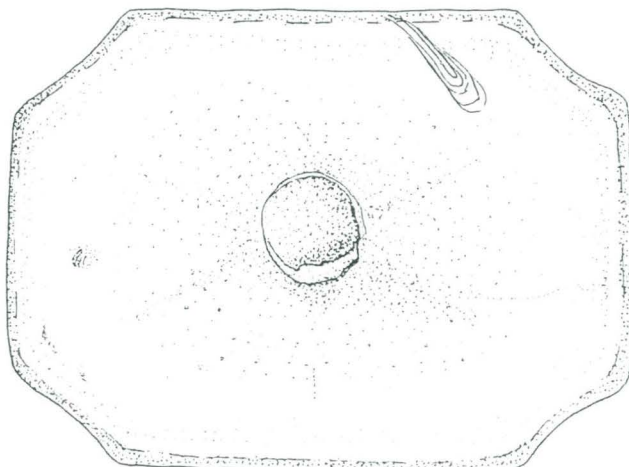
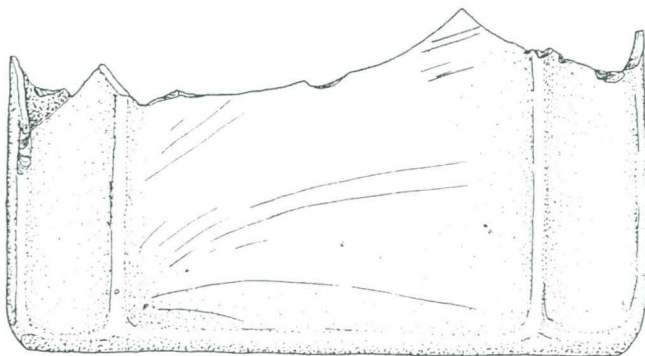
N:ot 32-33 väliltä 446-447.

34. Pullolasia, 12 näytepalaa suuresta sirpalemäärästä: 7 kpl pullojen suista, 2 kpl kaulasta, 3 kpl kahdeksankulmaisten pullojen pohjista; ruskeaa ja vihreää puhallettua lasia vähintään 7 pullosta. Yhteensä pullonsirpaleita löytyi 3050 g halkaisijaltaan n. 50 cm olevalta alueelta

- pisteen 480/202 tienoilta, 40-70 cm:n syvyydestä.

2:3

TASOKAIVAUSALUE I:

35. Lasinpaloja, 3 kpl pullolasia, 1 kpl tasolasia.
36. Liitupiipun varren paloja 5 kpl.

N:ot 35-36 ruudusta 420-422/203-204, "reunasuikaleesta" 203-203,5 palokerroksen yläpuolelta ja sen pinnasta.

37. Rautanaula.

- ruudusta 420-422/203-204 ("reunasuikaleesta") palokerroksen alta.

38. Lasinpaloja, 6 kpl pullolasia, 3 kpl tasolasia.
39. Fajanssiastian siru, sinistä koristelua.
40. Liitupiipun varren muruja 2 kpl.

N:ot 38-40 ruudusta 420-422/204-206 palokerroksesta.

41. Lasinpaloja, 1 kpl pullolasia, 1 kpl tasolasia.
42. Rautanauvoja 9 kpl.

N:ot 41-42 ruudusta 420-422/204-206 palokerroksen alta.

43. Lasinsiruja 3 kpl.
44. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 43-44 ruudusta 420-422/206-208 palokerroksesta.

45. Lasinpaloja, 3 kpl tasolasia.
46. Liitupiipun varren pala.
47. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 45-47 ruudusta 420-422/206-208 palokerroksen alta.

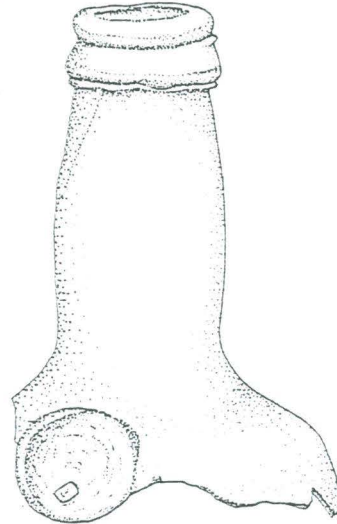
48. Lasinapin pala, tummanviolettia lasia, tasakuperasta pyöreästä linssimäisestä napista, jonka tasaisen lappeen reunat fasetoitu.
49. Lasiastian pala, ohutta vihertävää lasia.
50. Lasinpaloja ja siruja 21 kpl, pullolasia.
51. Lasinpaloja ja siruja 22 kpl, 3 palaa kirkasta ohutta lampunlasia, loput tasolasia.
52. Fajanssiastioiden paloja ja siruja 18 kpl, osassa sinistä, osassa ruskeaa koristelua; vähintään 6 astiasta.
53. Liitupiipun varren paloja 3 kpl.
54. Rautanauvoja 26 kpl.
55. Epämääräinen metallikappale, ilmeisesti sulanutta tinaa tms.

N:ot 48-55 ruuduista 420-422/208-212 palokerroksen yläpuolelta.

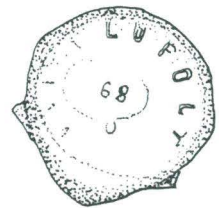
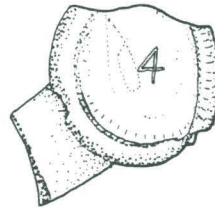
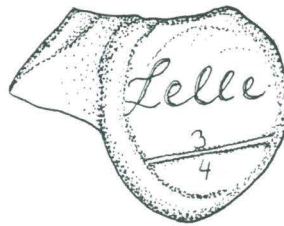
56. Lasinsiruja, 1 kpl pullolasia, 3 kpl tasolasia.
 57. Fajanssiastian siru.
 58. Keramiikkapala, tiivistä harmaata savimassaa, ulkop. ruskea lasite, sisäp. uurteinen.
 59. Liitupiipun varren pala.
 60. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 56-60 ruudusta 420-422/208-210 palokerroksesta.

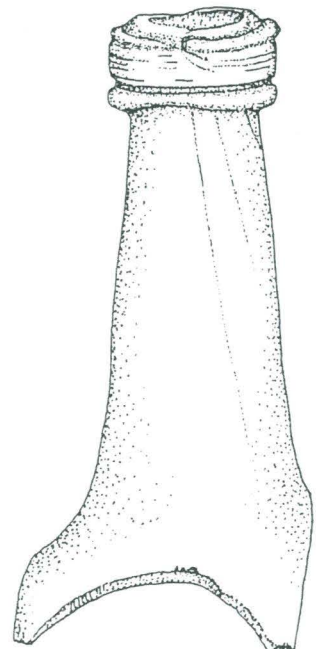
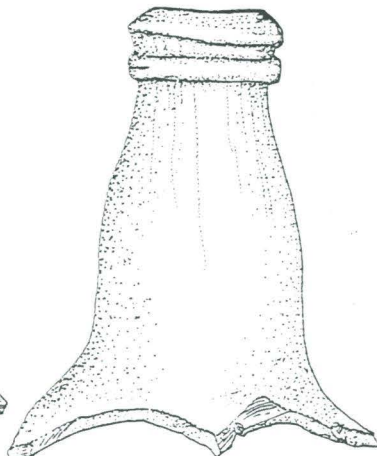
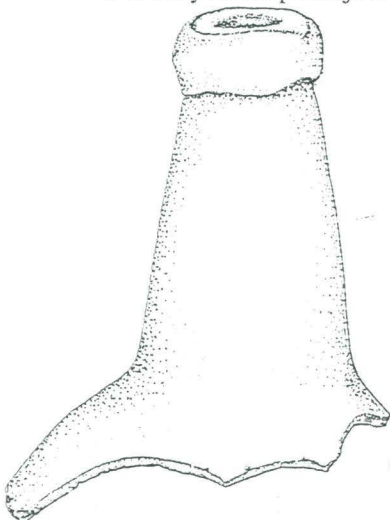
61. Lasinsiruja, useita kpl, hyvin ohutta ilmakuplien täplittämää lähes kirkasta vihertävää (lampun?)lasia.
 62. Pullon suu- ja kaulaosaa sekä osa olkaa, jossa lasisinetti.

63. Lasisinettejä pulloista, 11 kpl:
 "Lelle"-sinettejä 8 kpl (osa hyvin epäselviä),
 "Carolinenhoff" 1 kpl,
 "4" 1 kpl ja epäselvä "68" 1 kpl.

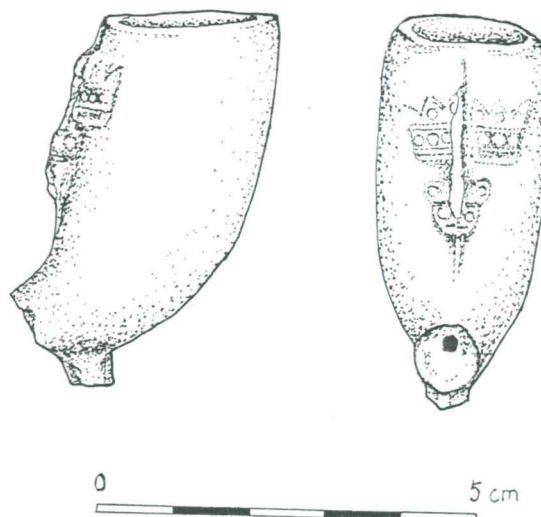

64. Näytteitä pullojen suu- ja kaulaosista, 12 erilaista.

65. Näytteitä pullojen pohja- ja kylkipaloista 13 kpl, puhallettua tummaa vihertävää lasia.

66. Liitupiipun koppa, kolme kruunua.

67. Liitupiipun varren pala.

68. Rautasilmukka, pitkänsoikea, pit. 7,5, lev. 2,5 cm.

69. Rautanauvoja 6 kpl.

N:ot 61-69 ruudusta 420-422/208-210 palokerroksen läpi aikoinaan kaivetusta soikeasta kuopasta (420,6-421,7 / 208,6-209,5), joka oli täynnä lasipullojen kappaleita ja sirpaleita, yhteensä 19,8 kg; pullonsuiden perusteella lasinpalat olivat peräisin vähintään 41 pullosta.

70. Lasinpalasia 8 kpl: pullolasia 6 kpl, tasolasia 2 kpl.

71. Punasaviastian korvan pala, ei lasitetta.

72. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

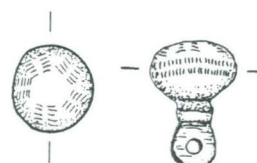
73. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 70-73 ruudusta 420-422/210-212 palokerroksesta.

74. Lasinsiruja 3 kpl.

- ruudusta 420-422/210-212 palokerroksen alta.

75. Nappi, palleromainen, kuparisekoitemetallia, kiinnityssilmukka lyhyessä varressa, pallero-osassa lyhyin viivoin tehtyä koristelua; halk. 12 mm, kork. 17 mm.

1:1

76. Lasinpalasia 3 kpl.

77. Liitupiipun paloja; 1 kpl varresta, 2 murua kopasta.

78. Rautanauvoja 3 kpl.

N:ot 75-78 ruudusta 422-424/203-204 palokerroksen yläpuolelta ja sen pinnasta.

79. Lasinpalasia 3 kpl, pullolasia.
 80. Fajanssiastian paloja, sinikuvioisia, 2 kpl.
 81. Rautanauvoja 3 kpl.

N:ot 79-81 ruudusta 422-424/204-206 palokerroksesta.

82. Lasinpala, tasolasia.
 83. Saviastian reunapala, savimassa harmaa, molemmin puolin ruskea lasite, ulkop. pisterivein tehtyä aaltoviivakoristelua.
 84. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 82-84 ruudusta 422-424/204-206 palokerroksen alta.

85. Liitupiipun varren pala.
 86. Rautanauvoja 3 kpl.

N:ot 85-86 ruudusta 422-424/206-208 palokerroksesta.

87. Hopearaha, ruotsalainen 2 äyriä vuodelta 1665.
 88. Fajanssiastian siru.
 89. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

N:ot 87-89 ruudusta 422-424/208-210 palokerroksesta.

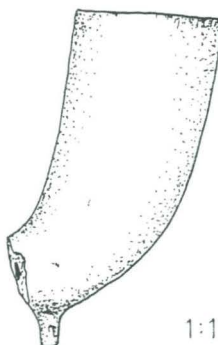
90. Rautanauvoja 4 kpl

- ruudusta 422-424/208-210 palokerroksen alta.

91. Lasinpalasia 3 kpl: 2 pullolasia, 1 tasolasia.
 92. Fajanssiastian reunan siru, ruskeaa koristelua.
 93. Liitupiipun varren pala.
 94. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 91-94 ruudusta 422-424/210-212 palokerroksesta.

95. Kupariesineen katkelma: kuperakantainen niitti yhdistää kahta kuparilevyn palaa, koko 4 x 4,5 cm.
 96. Liitupiipun koppa, sileä, kantaaukkeessa N 3.

1:1

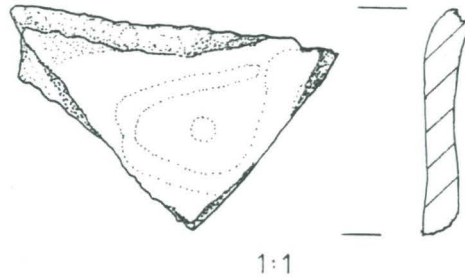
97. Liitupiipun varren paloja 4 kpl.

N:ot 95-97 alueelta 424-428/203-207 palokerroksen yläpuolelta.

98. Lasiastian - juomalasin? - reunapala, kirkasta lasia.

99. Lasiinpalasia 3 kpl, pullolasia.

100. Pala punasavikeramiikkaa,
sisäp. tummanvihreä lasite
kirkkaanvihrein kuvioin,
ulkop. lasittamaton.

101. Liitupiipun paloja, 1 kpl kopasta, 7 kpl varresta.

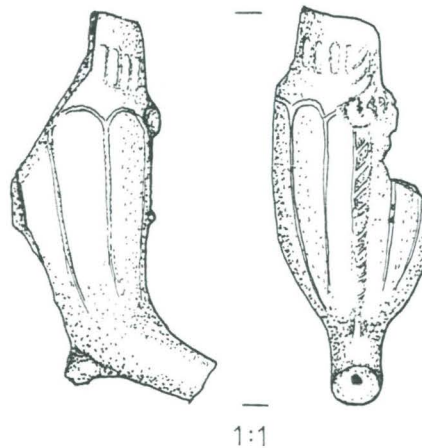
N:ot 98-101 alueelta 424-428/204-212 palokerroksen yläpuolelta.

102. Lasiinpalasia 10 kpl: 5 kpl pullo-, 5 kpl tasolasia.

103. Fajanssiastiain paloja ja siruja 7 kpl, yhdessä moniväristä, 4:ssä sinistä, yhdessä ruskeaa koristelua.

104. Saviastianpaloja 2 kpl, toinen reunapala; savimassa tiivis, harmaa, ulkop. sileä, sisäp. vaakauria.

105. Liitupiipun paloja 2 kpl,
toinen kopan katkelma,
ns. simpukkakoristeisesta piipusta,
toinen varren pala.

N:ot 102-105 alueelta 424-428/203,2-204,
vanhan viemärikaivannon täytemaasta.

106. Lasiinpalasia 3 kpl, pullolasia.

107. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

108. Rautanauvoja 4 kpl.

N:ot 106-108 ruudusta 424-426/204-206 palokerroksesta.

109. Lasinpalasia 12 kpl: 2 kpl pullolasia, 9 kpl tasolasia, 1 kpl sulanutta lasia.
110. Rautanauloja 2 kpl.

N:ot 109-110 ruudusta 424-426/204-206 palokerroksen alta.

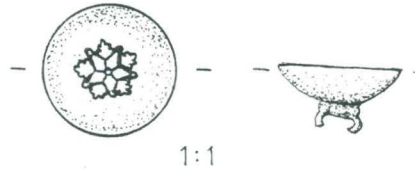
111. Lasinsiruja 3 kpl, tasolasia.
112. Fajanssilautasen reunapala, koristeeton.
113. Liitupiipun varren paloja 5 kpl; yhdessä leimakoristeita ja teksti "WETTERVIK".
114. Rautanauloja 9 kpl.

N:ot 111-114 ruudusta 424-426/208-210 palokerroksen yläpuolelta ja palokerroksesta.

115. Lasinsiruja 5 kpl, 2 pullolasia, 3 tasolasia.
116. Fajanssiastian reunan siru.
117. Rautanauloja 3 kpl sekä pala ohutta rautalevyä.

N:ot 115-117 ruudusta 424-426/208-210 palokerroksen alta.

118. Nappi, kuparisekoitemetallia;
koveran napin keskellä tähtikukka-
ja lehtiaihekuvio; halk. 18 mm.

- löytyi seulasta alueelta 424-425/211-212.

119. Lasinpalasia ja -siruja, 5 kpl, 1 pullolasia, 4 tasolasia.
120. Fajanssiastian siru, ruskeaa koristelua.
121. Liitupiipun paloja 4 kpl: 3 varresta, 1 siru kopasta.
122. Pala ohutta kuparilevyä, 6 x 2,5 cm.
123. Rautanauloja 2 kpl.

N:ot 118-123 ruudusta 424-426/210-212 palokerroksen alta.

124. Lasinpaloja 6 kpl.
125. Liitupiipun varren paloja 7 kpl.
126. Rautanauloja 4 kpl.

N:ot 124-126 ruudusta 426-428/204-206 palokerroksesta.

127. Lasinpaloja 2 kpl, toinen tasolasia.
128. Liitupiipun varren pala.

N:ot 127-128 ruudusta 426-428/204-206 palokerroksen alta.

129. Lasinsiruja 5 kpl.
130. Liitupiipun kopan pala.

131. Rautanauvoja 2 kpl.

N:ot 129-131 ruudusta 426-428/207-208 palokerroksen alta.

132. Lasinsiruja 6 kpl.

133. Fajanssiastiain paloja 8 kpl.

134. Liitupiipun paloja 11 kpl: 2 kopasta (toinen sydän ja kruunu -koristeisesta), loput varsista.

135. Valurautaesineen paloja 2 kpl, kohokuvioitua levyä, mahd. vohveliraudasta.

136. Rautanauvoja 15 kpl.

N:ot 132-136 ruudusta 426-428/208-210 palokerroksesta.

137. Lasinpaloja ja -siruja 9 kpl.

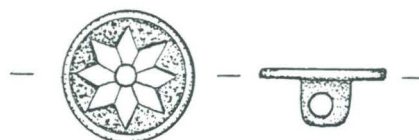
138. Fajanssiastian siruja 2 kpl.

139. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

140. Rautanauvoja 3 kpl.

N:ot 137-140 ruudusta 426-428/208-210 palokerroksen alta.

141. Nappi, kuparisekoitemetallia; napin tasaista "julkisivua" koristaa 8-teräinen kukkakuvio, taustasta ulkonee kulmikas kiinnityssilmukka; halk. 18 mm.

1:1

142. Lasinpaloja 5 kpl, pullolasia.

143. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.

144. Rautanauvoja 8 kpl.

N:ot 141-144 ruudusta 426-428/210-212 palokerroksesta.

145. Nappi, kuparisekoitemetallia; ontto sileäpintainen ohutkuorinen kupera nappi, kiinnityssilmukka pyöreää varrasta; rikki; halk. 17 mm.

146. Lasinpaloja ja -siruja 12 kpl; 6 kpl pullo- yms. lasia, 6 tasolasia.

147. Fajanssiastian paloja 3 kpl.

148. Punasavikeramiikkaa 2 pientä palaa: toinen reunapala, jossa sisäpuolella vihreää lasitusta, toisessa sisäpuolella vaaleita raitoja.

149. Liitupiipun varren paloja 5 kpl.

150. Rautanauvoja 5-kpl.

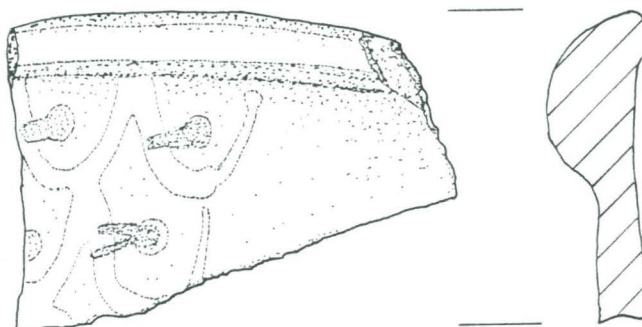
N:ot 145-150 ruudusta 426-428/210-212 palokerroksen alta.

TASOKAIVAUSALUE II = "KONELEIKKAUS":

151. Lasinpaloja ja -siruja 17 kpl, 7 pullolasia, loput tasolasia.
 152. Punasavikeramiikkaa 2 palaa, toisessa vihreä, toisessa valkoinen ja harmaa sisäpuolinen lasitus.
 153. Liitupiipun paloja 9 kpl, yksi kopasta, 8 varsista.
 154. Rautanauvoja 3 kpl.

N:ot 151-154 alueelta 436-438/215-218 konekaivuun yhteydessä talteen otettuja.

155. Kupariraha, ruotsalainen 1 äyri (K.M.) Ulrika Eleonoran (1718-1720) kaudelta, vuosiluku kulunut näkymättömiin
 - löytyi kaivausalueen seinämästä pisteestä 440,4/214,5, n. 80 cm syv.
 156. Lasinpaloja 3 kpl, 1 pullo-, 2 tasolasia.
 157. Fajanssiastian reunapala.
 158. Punasavikeramiikkaa 6 palaa, joista 2 reunapalaa; toisessa sisäpinnassa vaaleita koristeviivoja ja vihreitä täpliä, toisessa leveä vaalea viiva.

1:1

159. Punasavikeramiikkaa, pala mahd. viemäriputkesta, jossa lasitus molemmilla pinnoilla.
 160. Liitupiipun varren paloja 2 kpl.
 161. Ikkunan haka kiinnityssinkilöineen, rautaa, vääntynyt; pituus oikaistuna 9 cm.
 162. Putkiluu (sian/naudan ?), jossa käytön jälkiä; pit. 17 cm.

N:ot 155-162 alueelta 440-444/214-217 konekaivuun yhteydessä ja sen jälkeisessä pinnan puhdistuksessa talteen otettuja.

163. Lasinpaloja 5 kpl, tasolasia.
 164. Pala punasavikeramiikkaa, sisäp. lasituksessa vaaleita raitoja, ulkop. lasittamaton.
 165. Liitupiipun varren paloja 2 kpl, toisessa leimakoristelua.
 166. Puutapin katkelma, vuollen muotoillusta pyöreästä tapista, mitat 6 x 4 x 2 cm.

N:ot 163-166 ruudusta 440-442/213-214, 2. kaivauskerros.

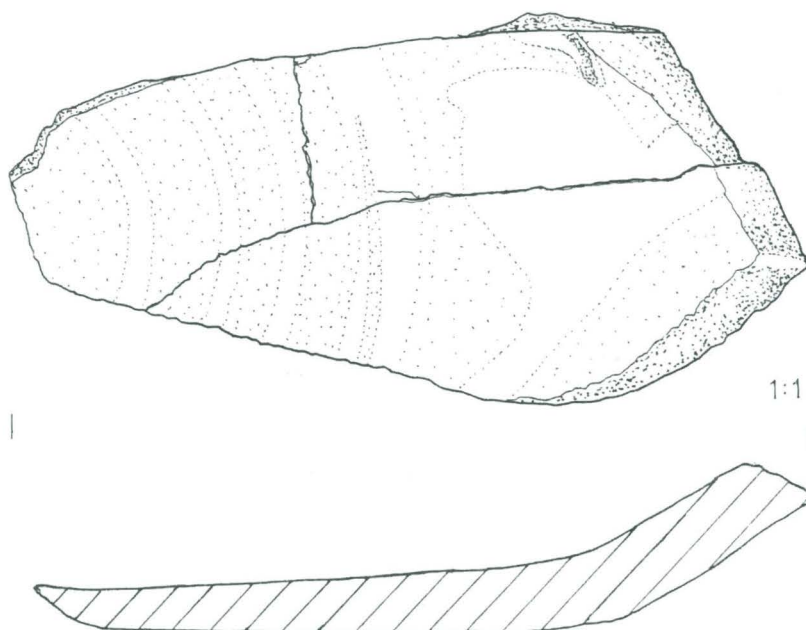
167. Lasinpaloja 10 kpl; pullolasia 2 kpl, loput tasolasia.
 168. Punasavikeramiikkaa 4 palaa, ilm. vanhaa viemäriputkea.

169. Rautakoukku, nelikulmaista 11 x 6 mm paksua päihin ohenevaa varrasta; nokinen; koko ulottuvuus 10 x 4,5 cm.
 170. Nahanpaloja 5 kpl, osassa ompeleen reikiä.
 171. Pahvin paloja, 2 kpl.
 172. Putkiluu, jossa käytön jälkiä; haljennut; pit. 15,5 cm.

N:ot 167-172 ruudusta 440-442/214-216, 2. kaiv.krs.

173. Lasinpaloja 7 kpl, tasolasia, joukossa kaksi palaa pyöristetystä reunasta.

174. Punasavikeramiikkaa, pala vadin pohjan ja kyljen taitteesta, sisäp. lasituksessa vaaleita raitoja ja lehtiaihetta sekä ripe vihreää, ulkop. lasittamaton.

175. Nahanpaloja 5 kpl, ainakin osa peräisin kengästä.

N:ot 173-175 ruudusta 440-442/216-217,5, 2. kaiv.krs.

176. Lasinsiru, tasolasia.
 177. Liitupiipun varren paloja 4 kpl.

N:ot 176-177 ruudusta 442-444/213-214, 2. kaiv.krs.

178. Lasinpaloja 4 kpl; 2 pullolasia, 2 tasolasia.
 179. Punasavikeramiikkaa, rapautunut vadin reunapala; sisäp. lasituksessa vaaleita raitoja, ulkop. lasittamaton.
 180. Saviastian reunapala, kovaa, karkeahkoa lasittamatonta keramiikkaa.
 181. Liitupiipun varren paloja 3 kpl.

N:ot 178-181 ruudusta 442-444/214-216, 2. kaiv.krs.

182. Lasinpaloja ja -siruja 12 kpl, 4 pullo- ym. astialasia, 8 tasolasia, jossa 2 palaa pyöristetystä reunasta.

183. Rautalevyä, suorakulmainen kappale, jonka molemmissa päissä reiät;
mitat 15 x 3,2 cm.
184. Nahapala, jossa reikiä.
185. Putkiluu, jossa vuoleskelun jälkiä, pit. 15 cm.

N:ot 182-185 ruudusta 442-444/216-217,5, 2. kaiv.krs.

186. Lasinpaloja 16 kpl, pullo- ym. astialasia (suurin osa modernia!).
187. Keramiikkapala, tiivistä harmaata savimassaa, ulkop. ruskea lasite, sisäp.
uurteinen.
188. Liitupiipun varren paloja 14 kpl.

N:ot 186-188 ruudusta 444-446/213-214, 2. kaiv.krs.

189. Lasinpaloja 3 kpl; 1 pullolasia, 2 tasolasia.
190. Liitupiipun varren paloja 3 kpl.

N:ot 189-190 ruudusta 444-446/214-216, 2. kaiv.krs.

191. Lasinpaloja ja -siruja 10 kpl, 1 astialasia, 9 tasolasia.
192. Punasaviastian pala, sisäp. lasituksessa vaaleaa koristeraitaa, ulkop. lasittamaton.
193. Liitupiipun varren pala.

N:ot 191-193 "ojan pohjalta" (= 2. kaiv.krs:n alta) ruutujen 444-446/213-217,5 alueelta.

194. Lasinpaloja 4 kpl, 1 pullolasia, 3 palaa kulmikkaasta astiasta (akusta?).
195. Rautanaula.

N:ot 194-195 ruudusta 446-448/216-217,5, 2. kaiv.krs.

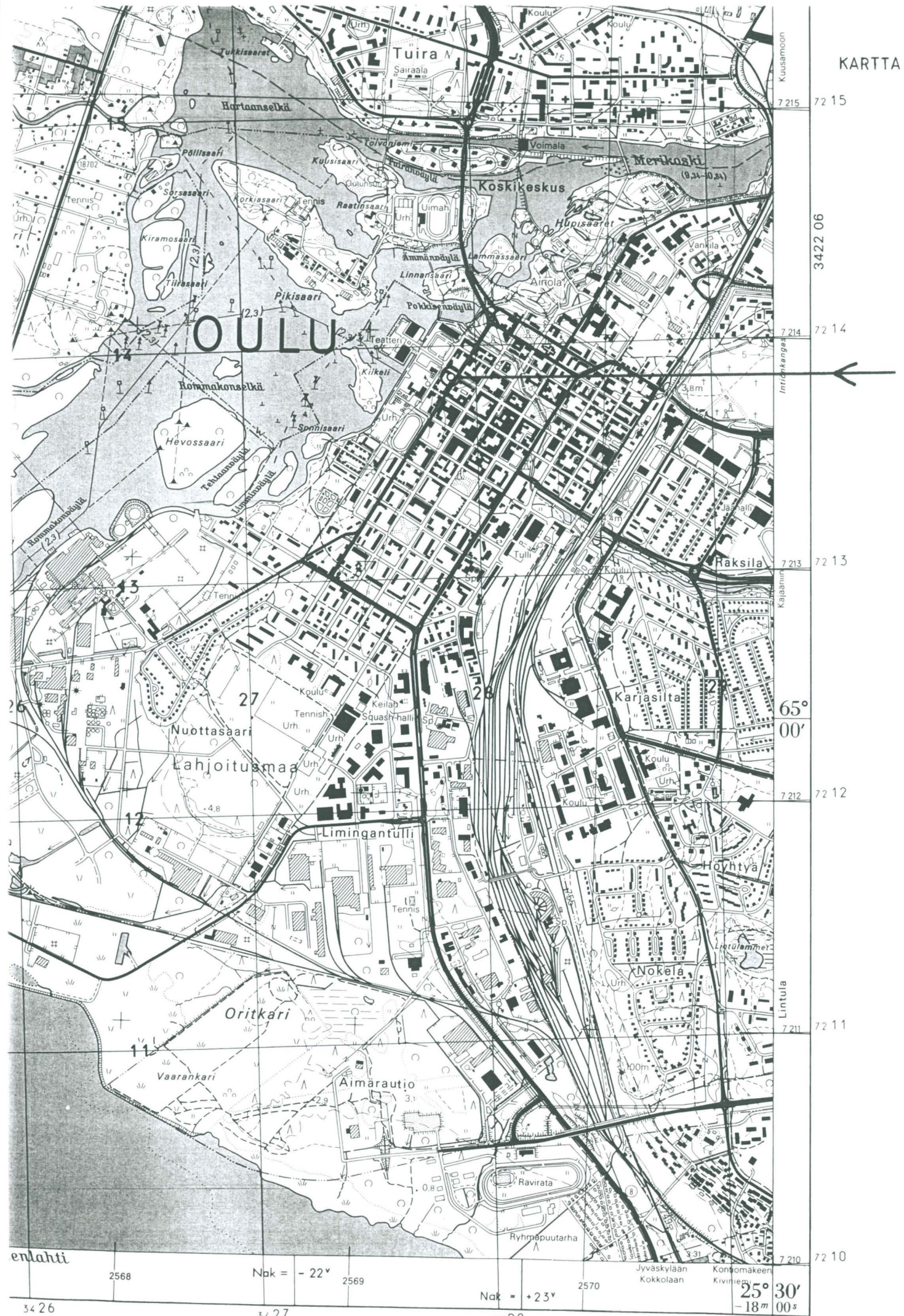
196. Punasaviastian pala, sisäp. lasituksessa vaaleaa ja vihreää koristekuviota, ulkop.
lasittamaton.
197. Liitupiipun varren pala.

N:ot 196-197 poimittu talteen koneella kaivetuista maista.

198. Viljanäyte, enimmäkseen rukiinjyviä, palomaasta kohdassa 422/202,8 50 cm:n
syvyydestä otetusta näytteestä.

Luumateriaalin jakautuminen kaivausalueella:

Ruutu	Luumäärä	Huom.
Koeleikkaus:		
410-412	145 g	
424-426	70 g	
Tasokaivausalue I:		
420-422/202-204	5 g	palokrs:n alta
420-422/204-206	12 g	palokrs:n alta
420-422/206-208	8 g	palokrs:n alta
420-424/208-212	155 g	palokrs:n yläpuolelta
420-422/208-212	60 g	palokrs:n yläpuolelta
420-422/208-210	12 g	palokerroksesta
420-422/208-210	8 g	pullonsirpalekuopasta
420-422/210-212	5 g	palokerroksesta
420-422/210-212	18 g	palokrs:n alta
422-424/202-204	10 g	palokrs:n yläpuolelta
422-424/204-206	6 g	palokerroksesta
422-424/204-206	60 g	palokrs:n alta
422-424/208-210	10 g	palokrs:n yläpuolelta
422-424/210-212	63 g	palokrs:n yläp. ja pinnalta
424-428/203-207	215 g	palokrs:n yläpuolelta
424-428/204-212	149 g	palokrs:n yläpuolelta
424-426/204-206	21 g	palokrs:n alta
424-426/208-210	307 g	palokrs:n yläp. ja palokrs:sta
424-426/208-210	5 g	palokrs:n alta
424-426/210-212	49 g	palokrs:n alta
426-428/208-210	9 g	palokerroksesta
426-428/210-212	42 g	palokerroksesta
426-428/210-212	27 g	palokrs:n alta
Tasokaivausalue II:		
436-438/215-216	495 g	sekoitt. krs:t
440-441/214-215	154 g	- " -
440-444/215-217	106 g	- " -, käyttöjälk. putkiluu säil.
440-442/213-214	193 g	2. kaiv.krs.
440-442/214-216	588 g	- " -, käyttöjälk. putkiluu säil.
440-442/216-218	12 g	- " -
442-444/213-214	200 g	- " -
442-444/216-218	256 g	- " -, vuoltu putkiluu säil.
444-446/213-214	49 g	- " -

enlahti

2568

Nak = - 22°

2569

Nak = + 23°

2570

Jyvaskylaan
Kokkolaan

Kontomakeen
Kiviniemi

25° 30'
- 18 m

34 26

34 27

34 28

34 29

72 10

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 2.

AIMO KEHUSMAA 1997

SIJAINPIIRROS

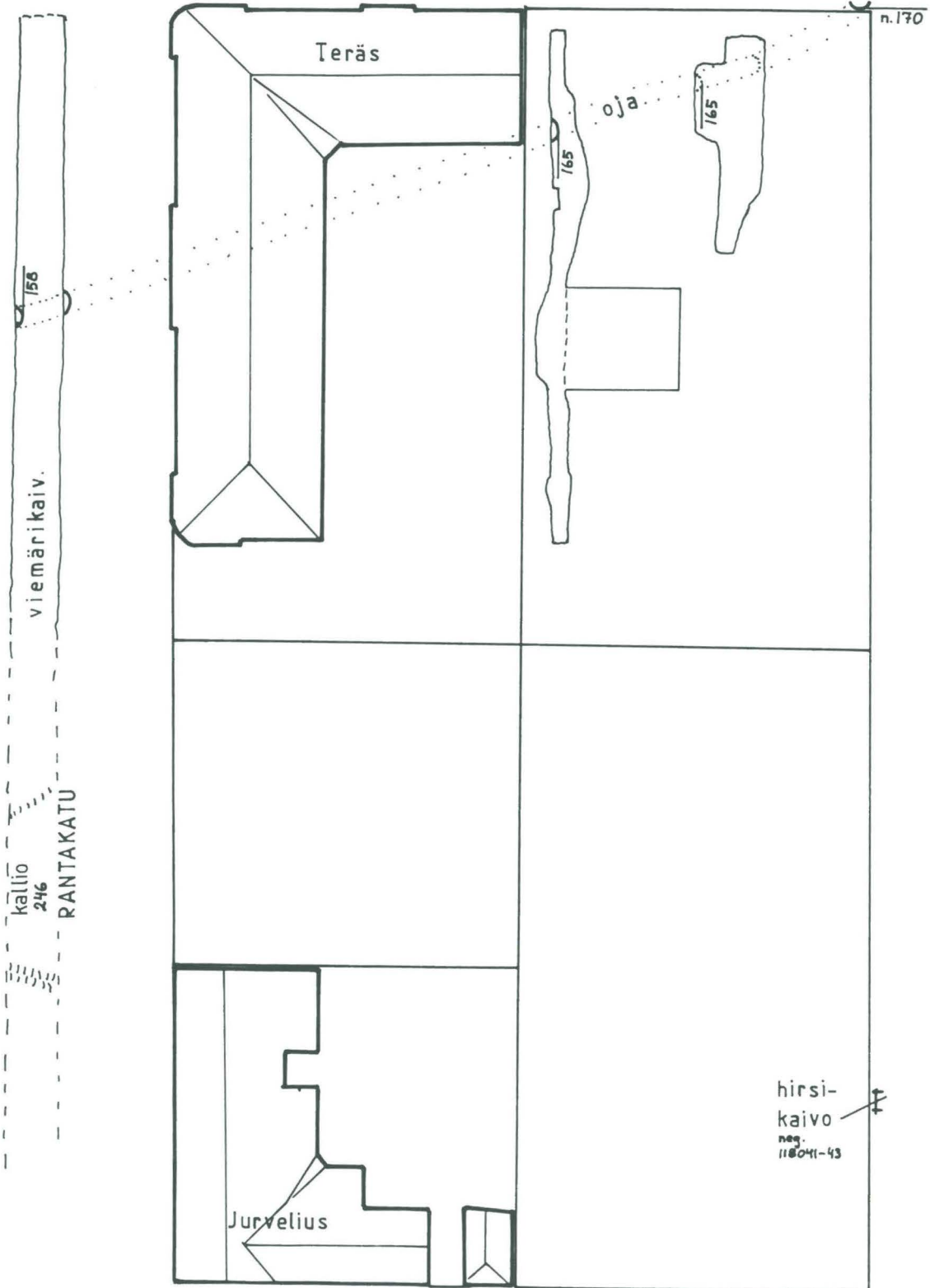
mk 1:500

158 ojanpohjan korkeus

PAKKAHUONEENKATU

ALEKSANTERINKATU

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 3.

AIMO KEHUSMAA 1997

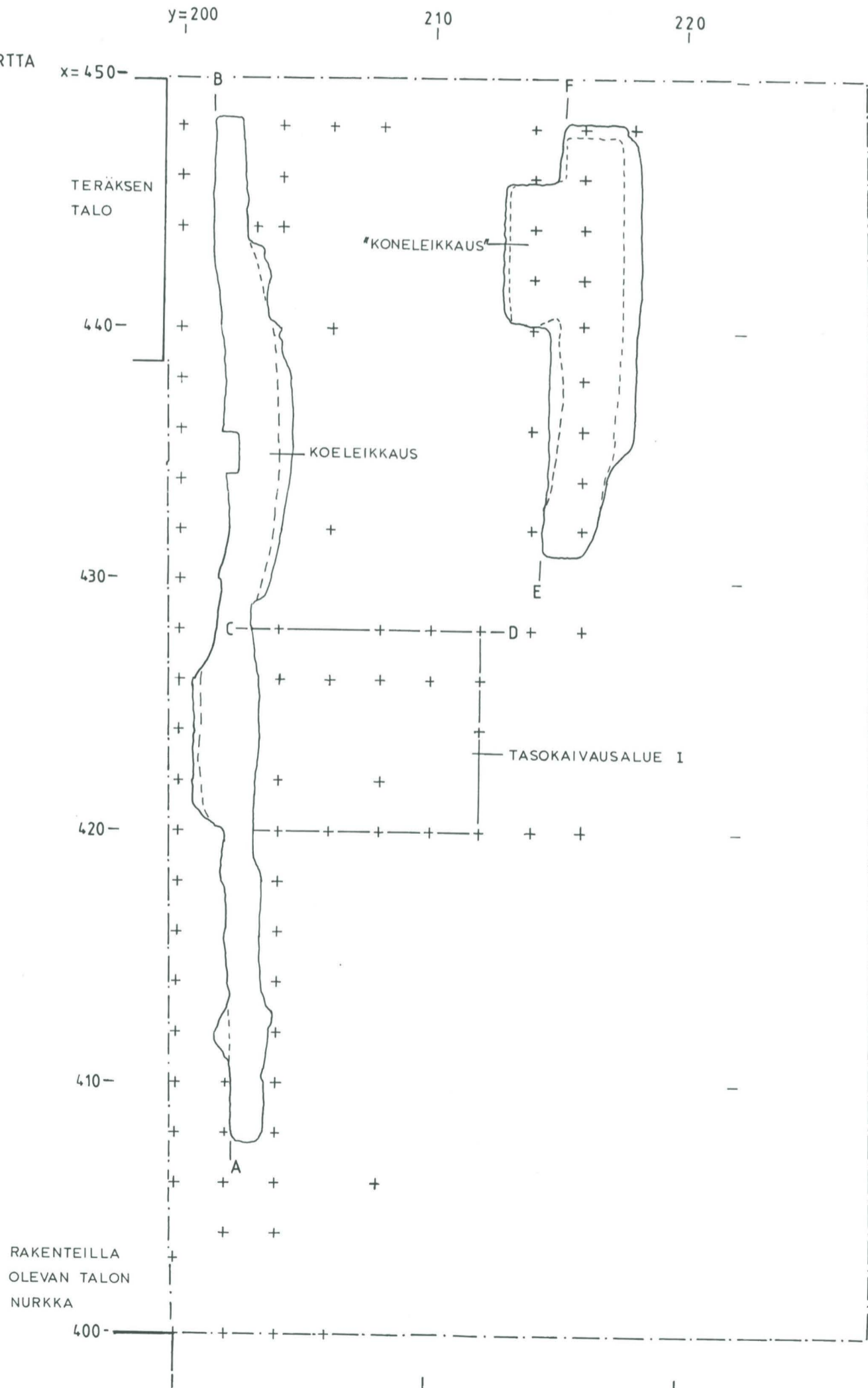
YLEISKARTTA

MK 1:200

Piirt. Eija Ojanlatva

--- SORTUNUT KAIVANNON REUNA
A
POIKKILEIKKAUSKARTTA
F

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 4.

AIMO KEHUSMAA 1997

YLEISKARTTA

MK 1:200

10 M

Piirt. Eija Ojanlatva

--- SORTUNUT KAIVANNON REUNA

A
F
POIKKILEIKKAUSKARTTA

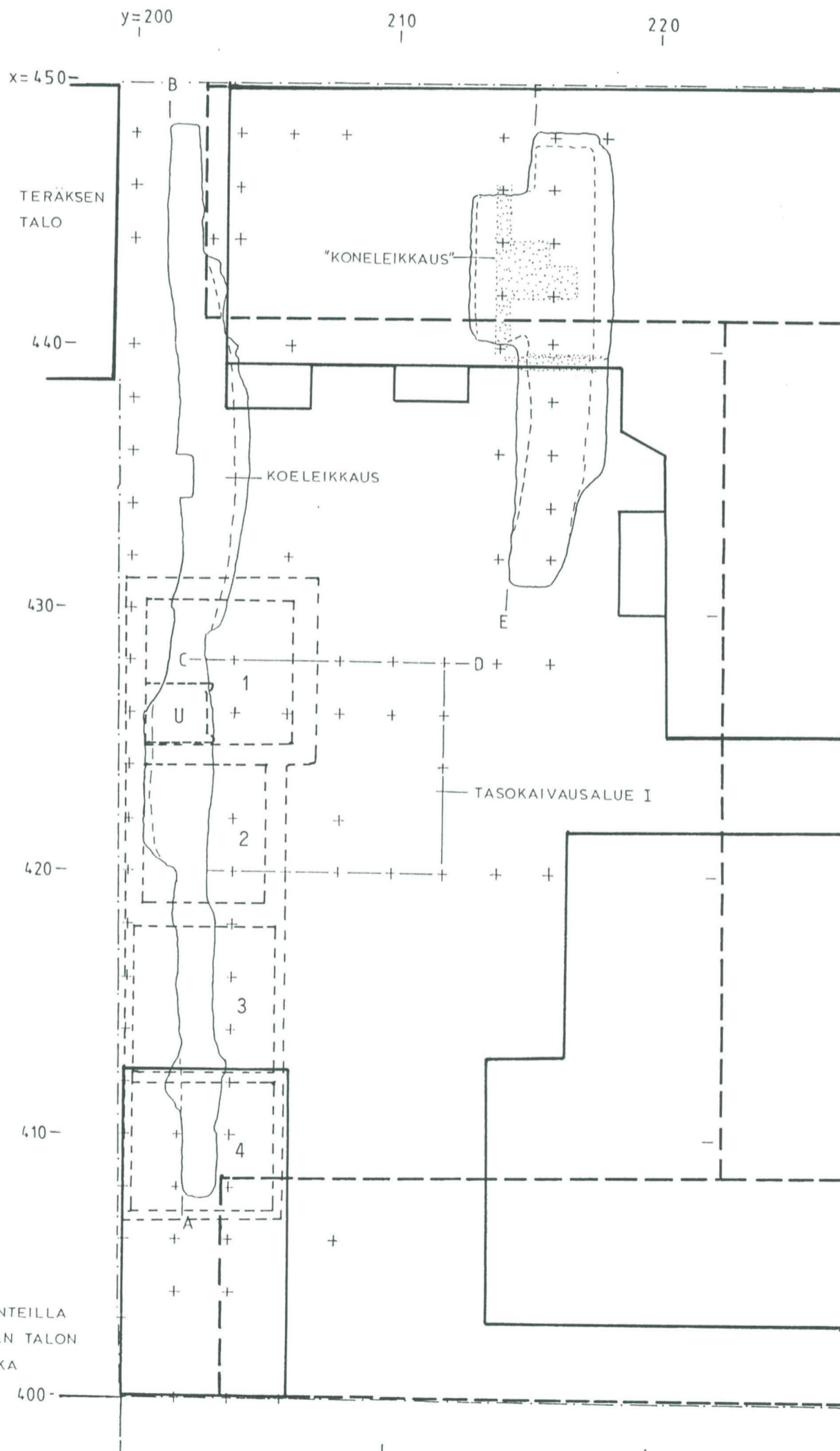
— 1826-33 rakennukset

— 1882 jälk. rakenn.

••••• tulisijojen ja sein. perust. kaiv.al. II rak.piirust. muk.

- - - - - 1884 aloitetun tal.-rak. perustukset rak.piirust. muk.

- 1 Bagarstuga
- U uuni
- 2 Bryggkök
- 3 Latrinen
- 4 Stall

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 5.

AIMO KEHUSMAA 1997

KOELEIKKAUS, TASOKARTTA RAKENTEISTA

MK 1:50

y=200

202

204

Piirt. Eija Ojanlatva

PUU

KIVI

x=448 — +

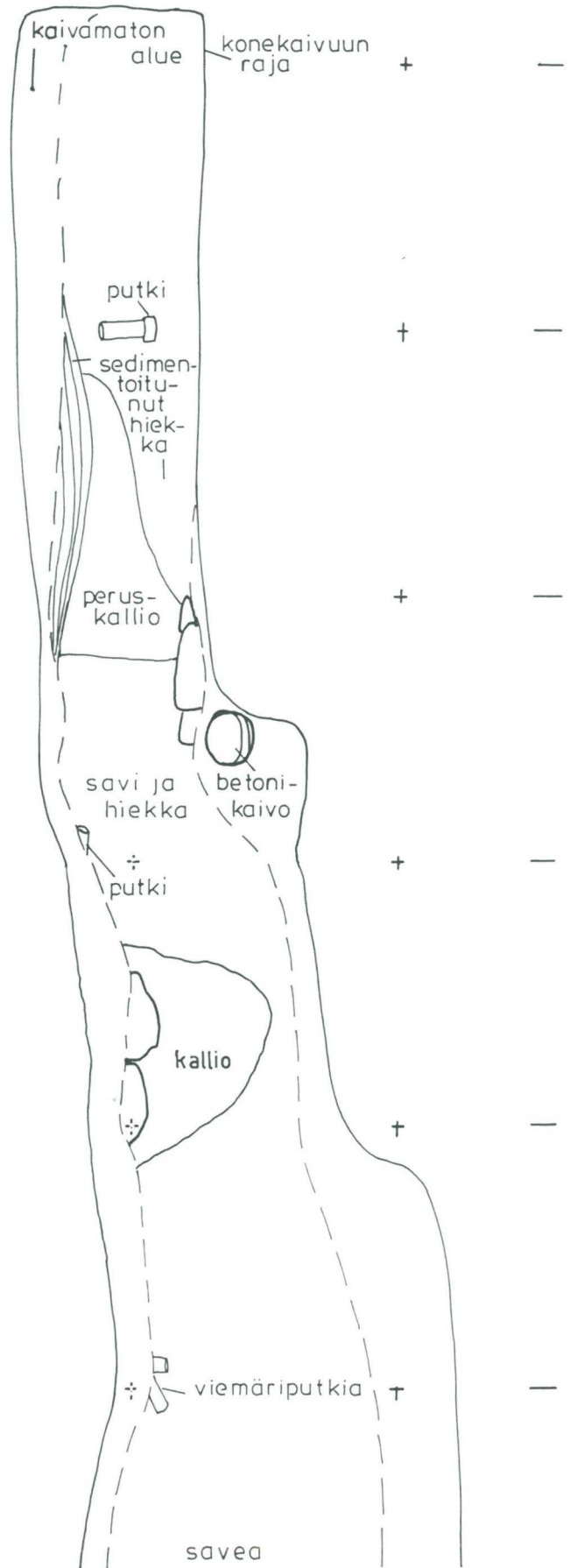
446 — +

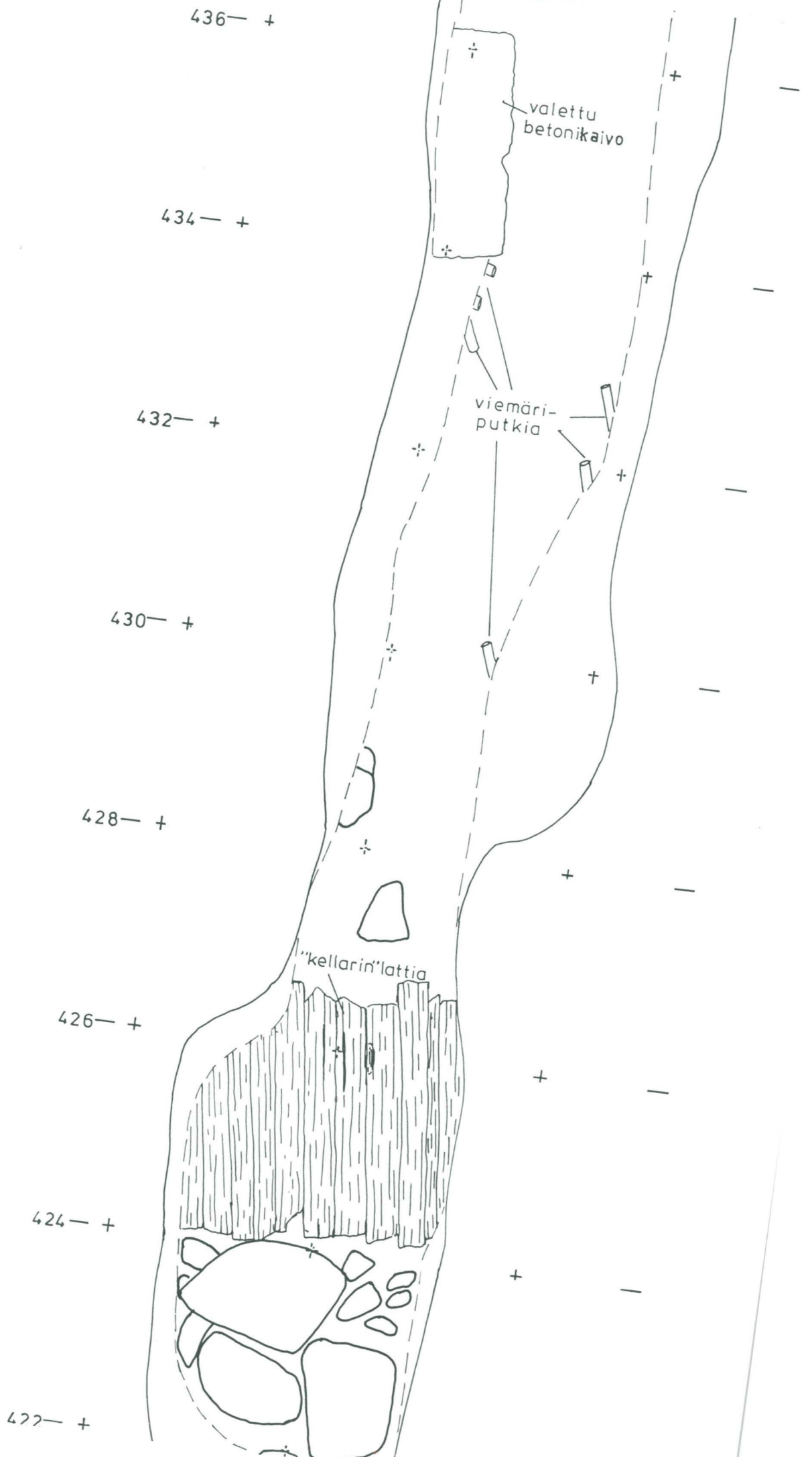
444 — +

442 — +

440 — +

438 — +

Ha 56

420 — +

savea

+

—

418 — +

+

—

416 — +

+

—

"latriinin"
pohja

414 — +

+

—

412 — +

+

—

savea

410 — +

+

—

408 — +

+

—

200

202

204

Kartta 5c

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 6.

AIMO KEHUSMAA 1997

KOELEIKKAUS

'LATRIININ' POHJA

MK 1 : 25

Piirt. Eija Ojanlatva

KIVI

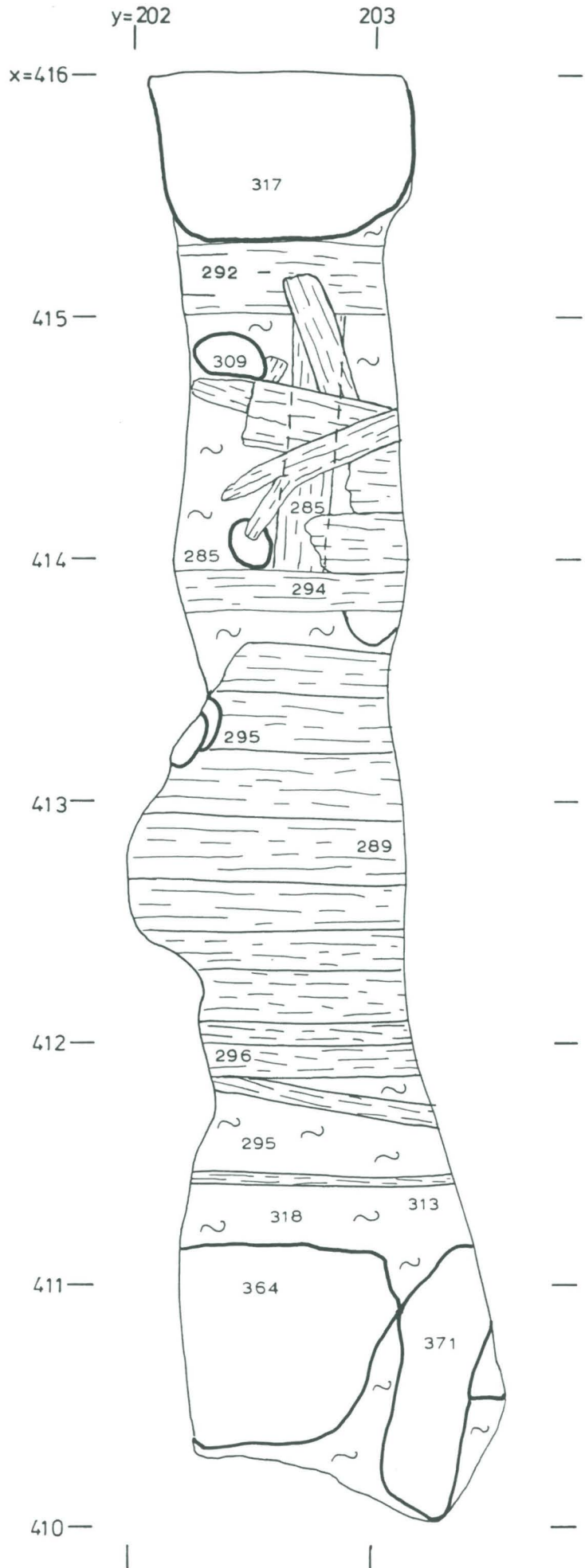
PUU

POHJASAVI

POHJALAUTAA PUIDEN ALLA

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 7.

AIMO KEHUSMAA 1997

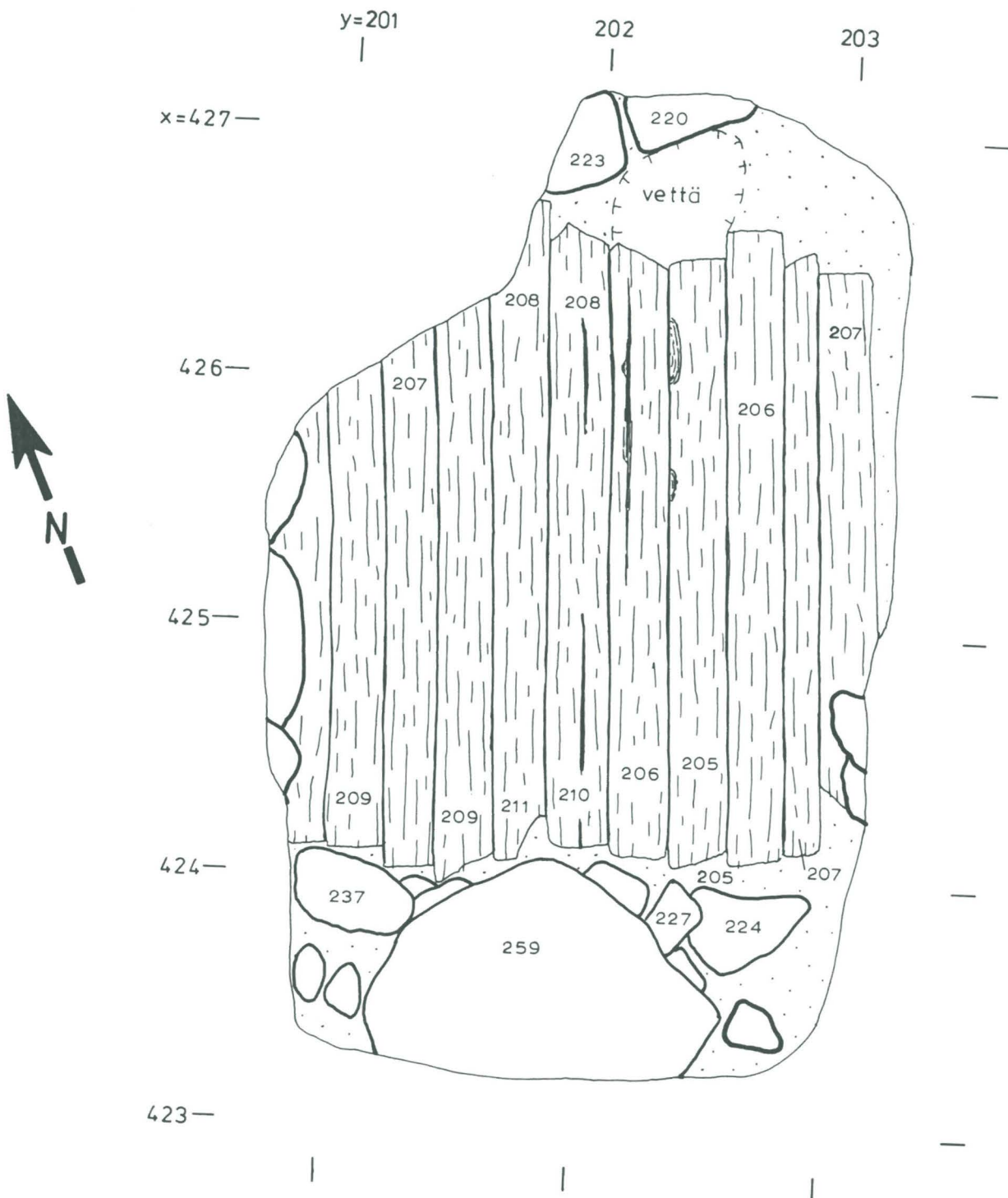
KOELEIKKAUS, "KELLARIN LATTIA"

TASO 1

MK 1:25

Piirt Eija Ojanlatva

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 8.

AIMO KEHUSMAA 1997

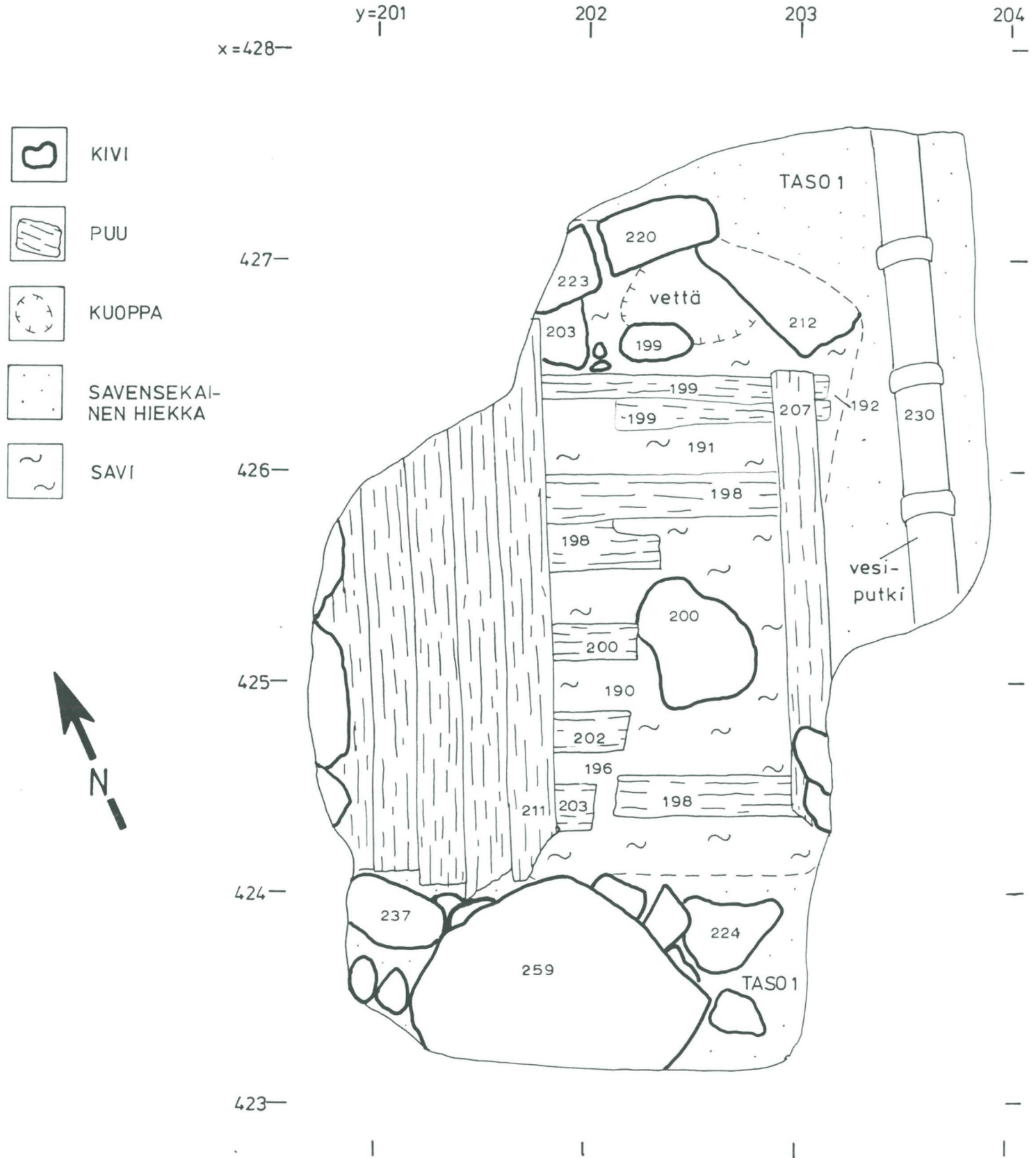
KOELEIKKAUS, "KELLARIN LATTIA"

TASO 2

MK 1:25

Piirt. Eija Ojanlatva

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

AIMO KEHUSMAA 1997

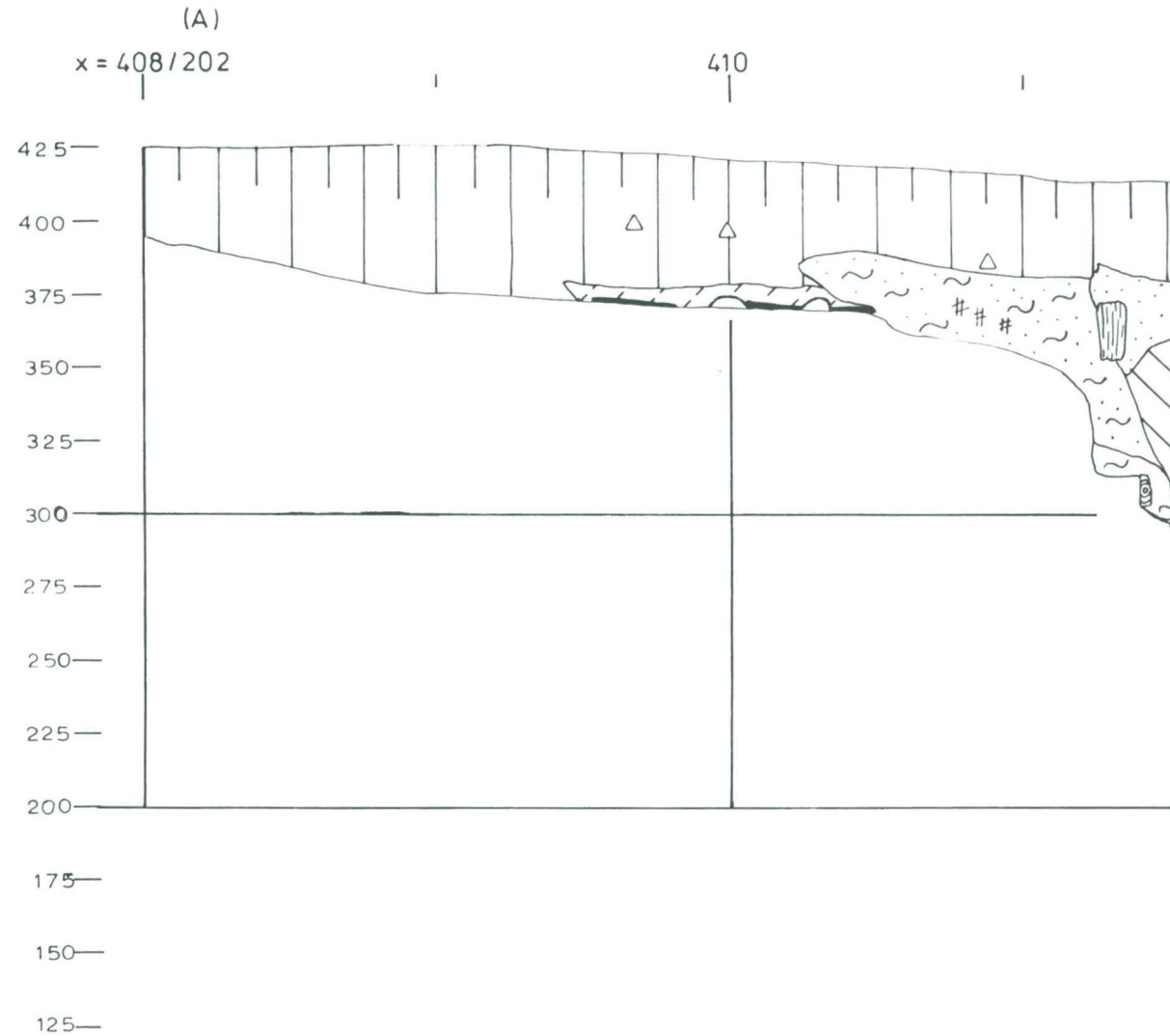
KOELEIKKAUS, LÄNSISEINÄMÄN POIKKILEIKKAUS (A-B)

MK 1:25

Piirt. Eija Ojanlatva

	TÄYTEMAA		SEDIMENTOITUNUT HIEKKA
	RIKASTUNUT		KERROSTUNUT SAVI JA HIEKKA
	RUSKEA MULTAMAA		SAVI
	SEKOITTUNUT LIKA-, MULTAMAA JA HIEKKA		PUU
	PALANUT, MUSTA MAA		LASTUJA
	HUMUS- JA PUUPITOINEN KERROS		HIILI, NOKI
	HIEKKA		TIILI
	HARMAA, HIENO HIEKKA		LASIA
			PUTKI
			KIVI

KARTTA 9.

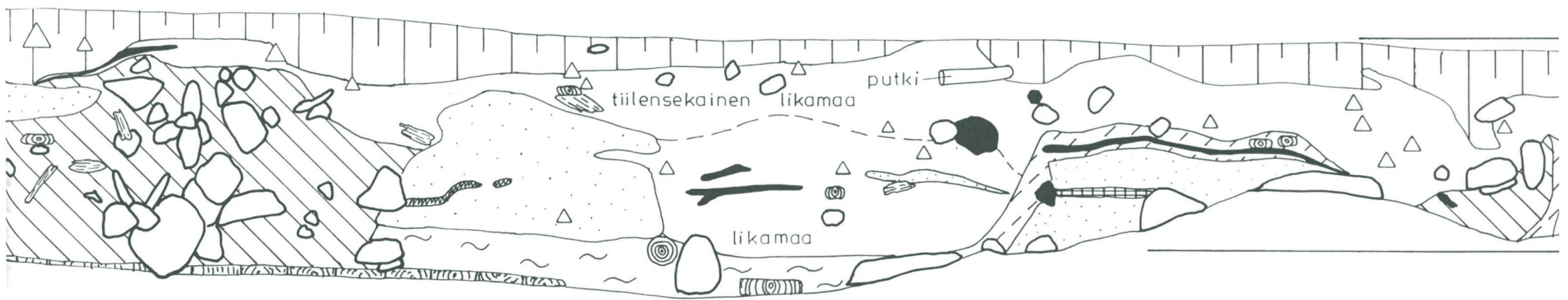

412

414

416

418

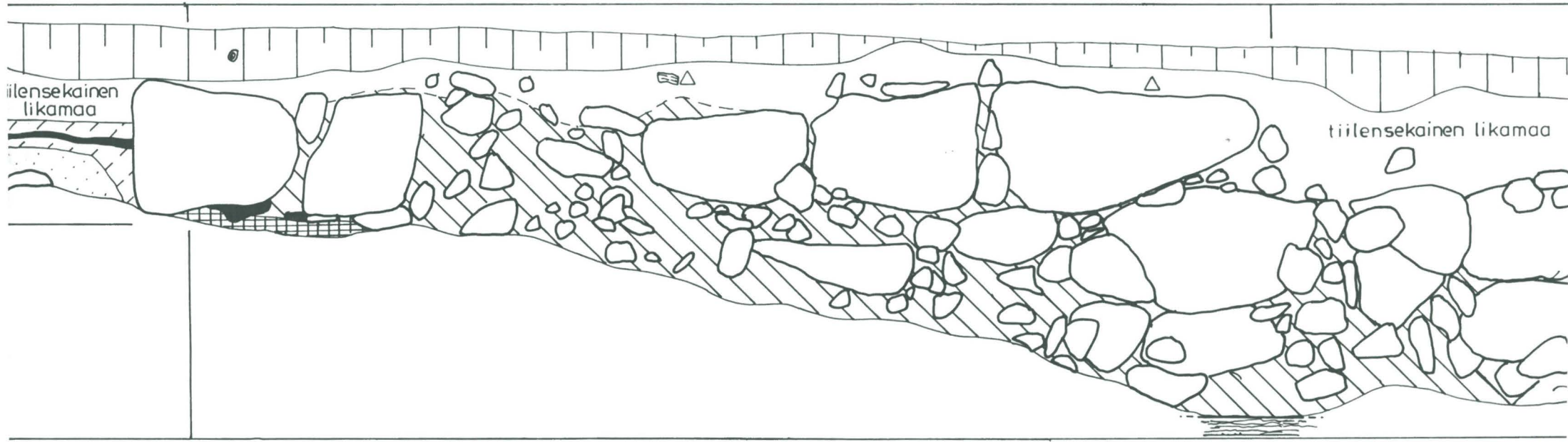

420

422

424

426

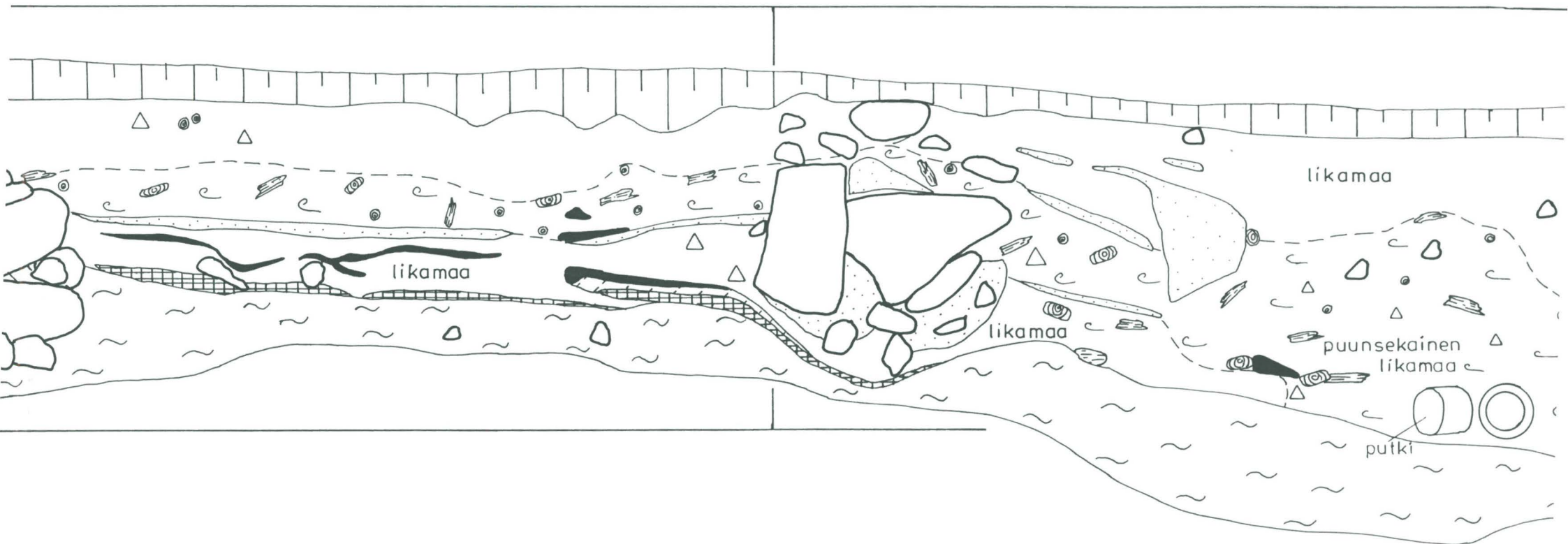
tiilisekainen
likamaa

tiilisekainen likamaa

428

430

432

likamaa

likamaa

likamaa

puunsekainen likamaa

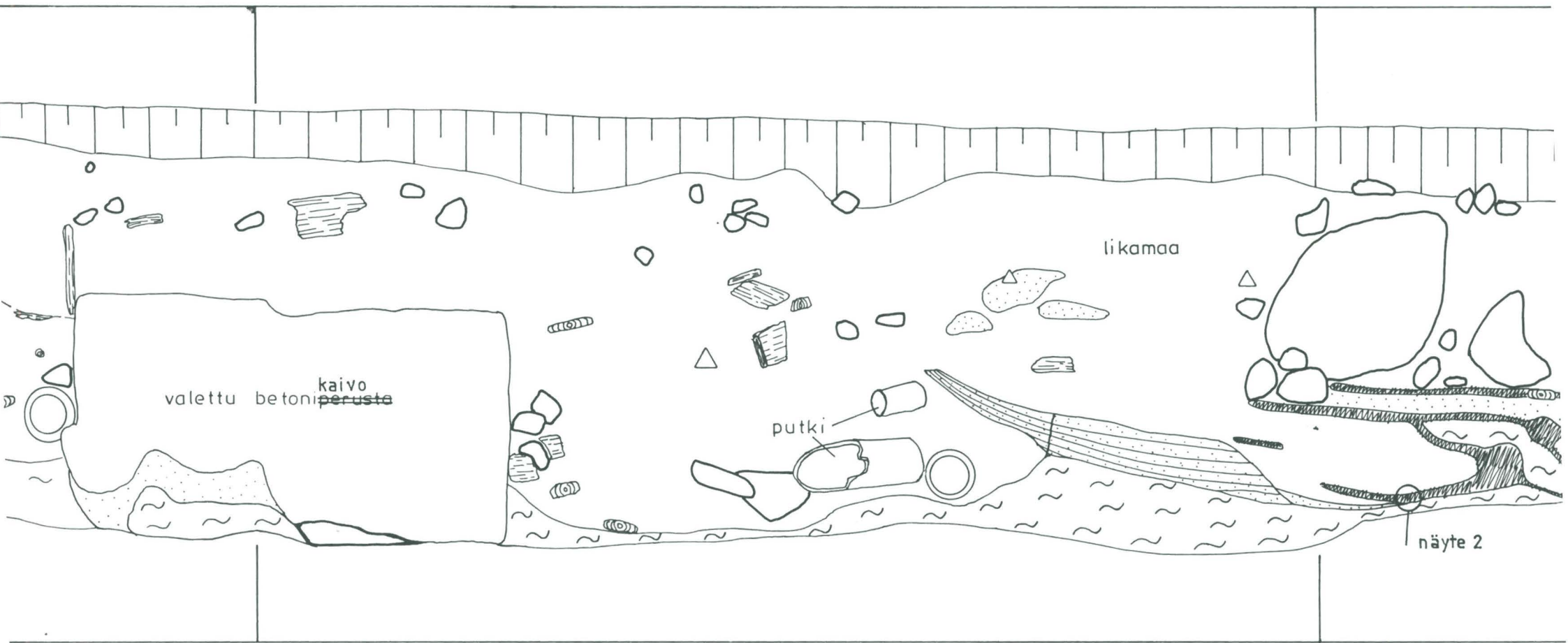
putki

434

436

438

440

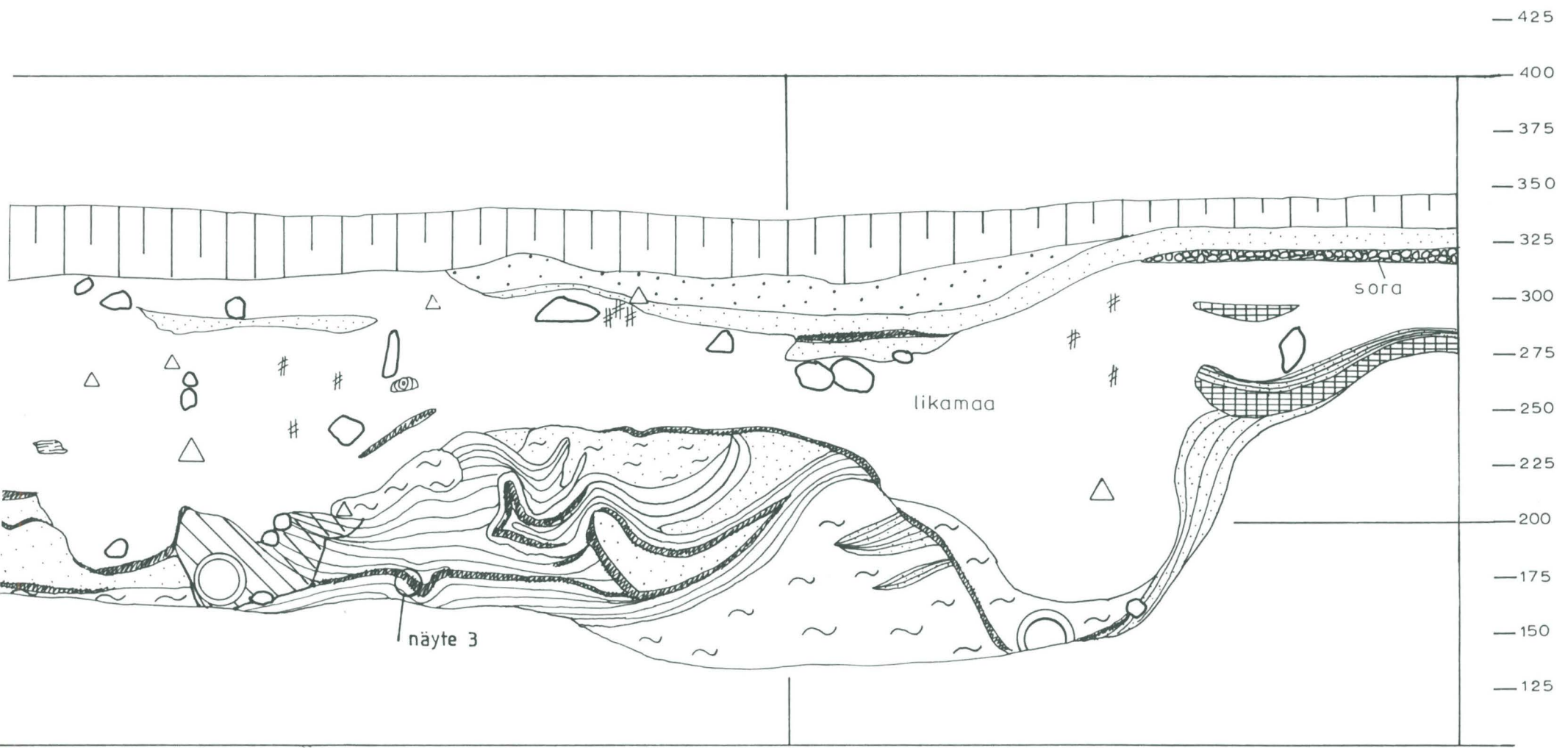

442

444

446

448/202

— 425

— 400

— 375

— 350

— 325

— 300

— 275

— 250

— 225

— 200

— 175

— 150

— 125

sora

likamaa

näyte 3

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

AIMO KEHUSMAA 1997

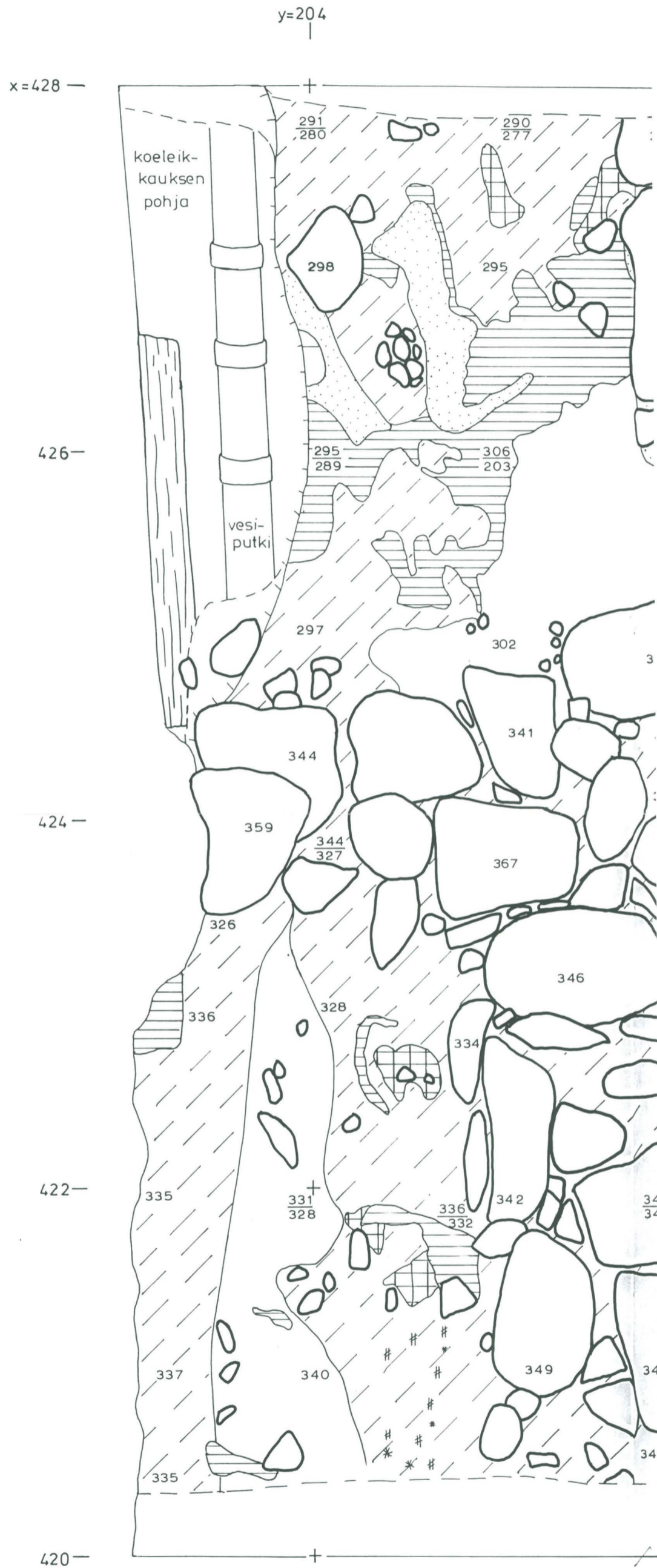
TASOKAIVAUSALUE, TASO 1

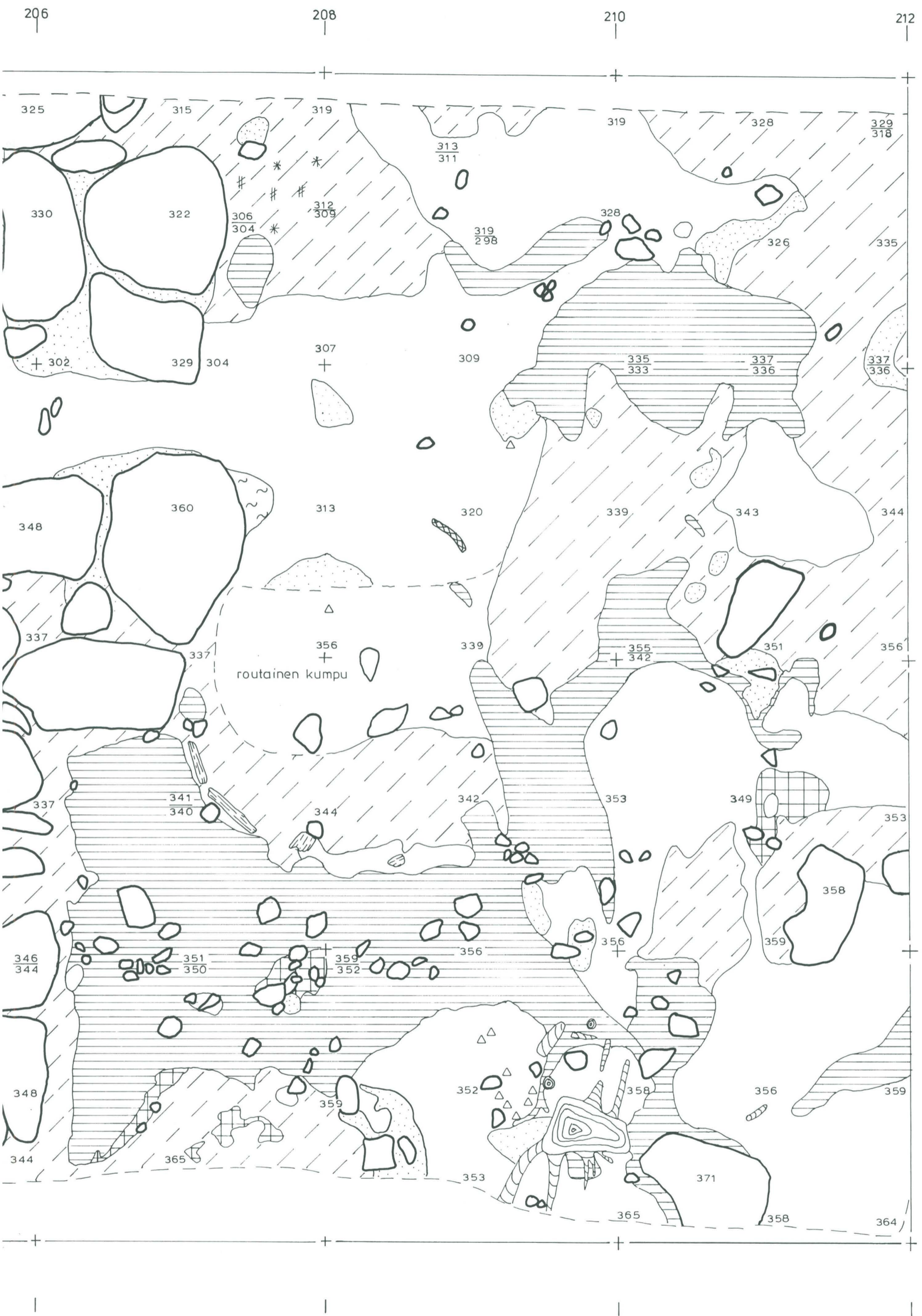
MK 1:25

Piirt. Eija Ojanlatva

- RUSKEA MULTAMAA
- MUSTA PALOKERROS
- SAVI
- RIKASTUNUT HIEKKA
- HIEKKA
- SEKOITTUNUT MULTA- JA HIEKKAMAA
- PUU
- JUURI, KANTO
- HIILI, NOKI
- TIILI
- KIVI
- PINTA- JA POHJALUKEMA

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

AIMO KEHUSMAA 1997

TASOKAIVAUSALUE, TASO 2

MK 1:25

Piirt. Eija Ojanlatva

 SEKOITTUNUT

 HIEKKA

 RUSKEA MULTAMAA

 TIILI

 KUOPPA

 KIVI

$\frac{345}{234}$ VAAITUSLUKU PINNALTA
JA POHJALTA

x=428—

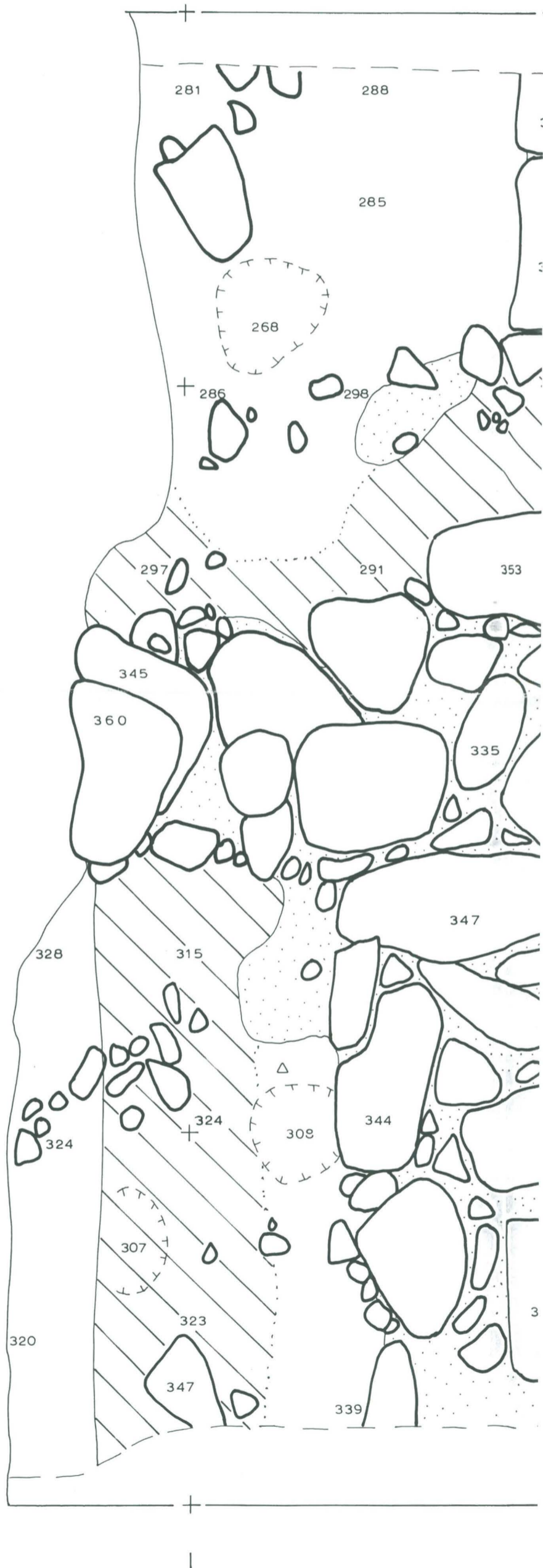
y=204

426—

424—

422—

420—

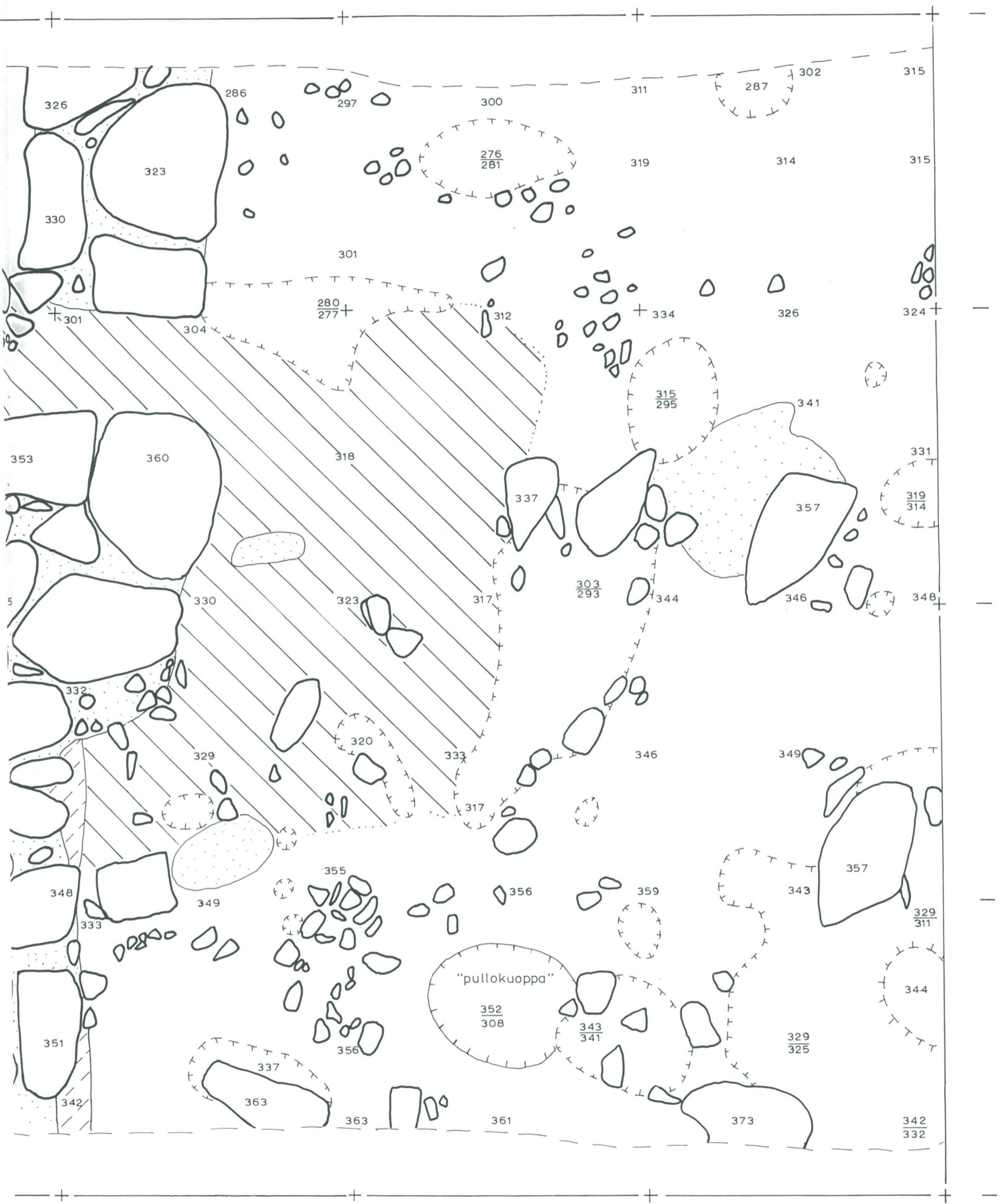

206

208

210

212

326

323

330

286

301

280
277

353

360

330

348

351

342

329

349

363

355

356

363

300

276
281

312

318

323

320

333

317

337

356

308

361

311

319

334

303
293

346

359

343
341

315
295

326

341

357

346

349

343

329
325

373

315

315

324

331

319
314

348

349

329
311

344

342
332

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

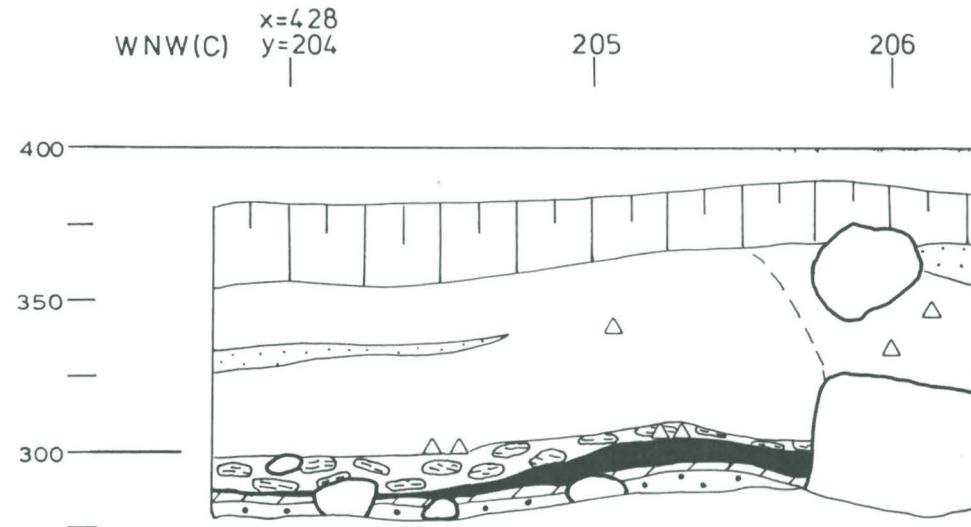
KARTTA 12.

AIMO KEHUSMAA 1997

TASOKAIVAUSALUE, POHJOISREUNAN POIKKILEIKKAUSKARTTA (C-D)

MK 1:25

Piirt. Eija Ojanlatva

207

208

209

210

211

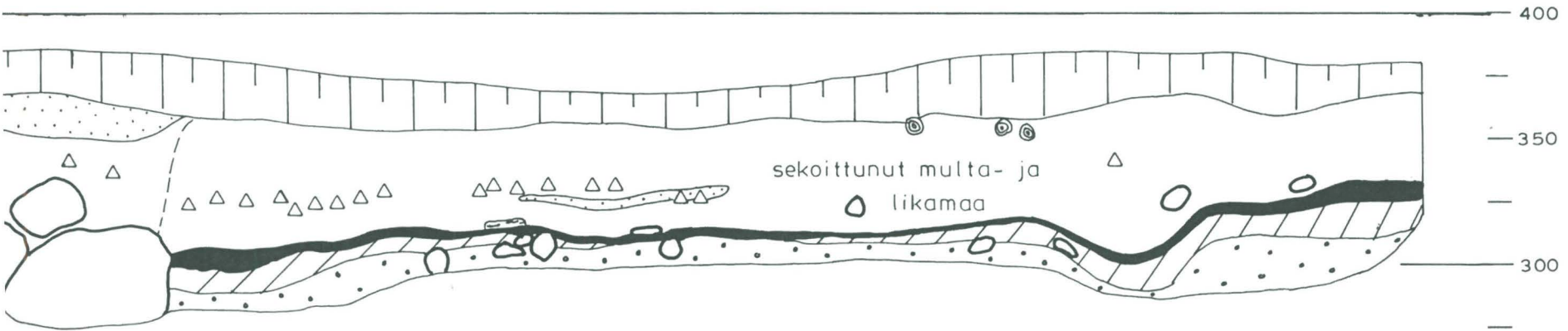
212

ESE (D)

400

350

300

sekoittunut multa- ja

likamaa

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 13.

AIMO KEHUSMAA 1997

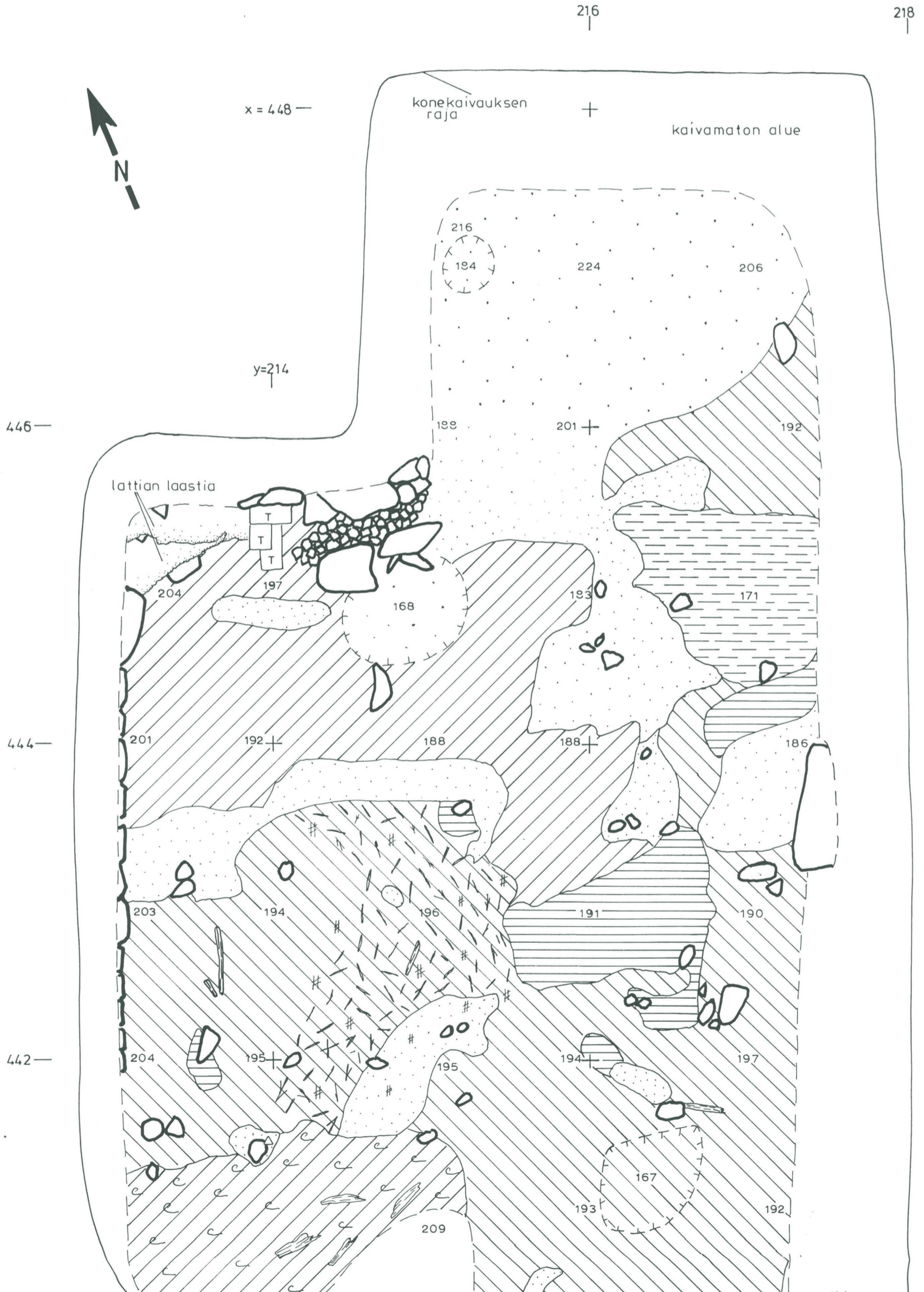
KONELEIKKAUS, TASO 1

KONEKAIVUUN JÄLKEEN

MK 1:25

1M

Piirt. Eija Ojanlatva

440—

- LIKAMAA
- SEKOITTUNUT LIKAMAA, HIEKKA JA SAVI
- MUSTA, PALANUT TIIVIS MAA
- MAATUNUTTA PUU-JÄÄNNETTÄ
- HIEKKA
- HIESU
- SAVI
- PUU
- OKSIA JA TIKKUJA
- PUULASTUJA
- TIILI
- NOKI, HIILI
- KIVI
- KUOPPA

438—

436—

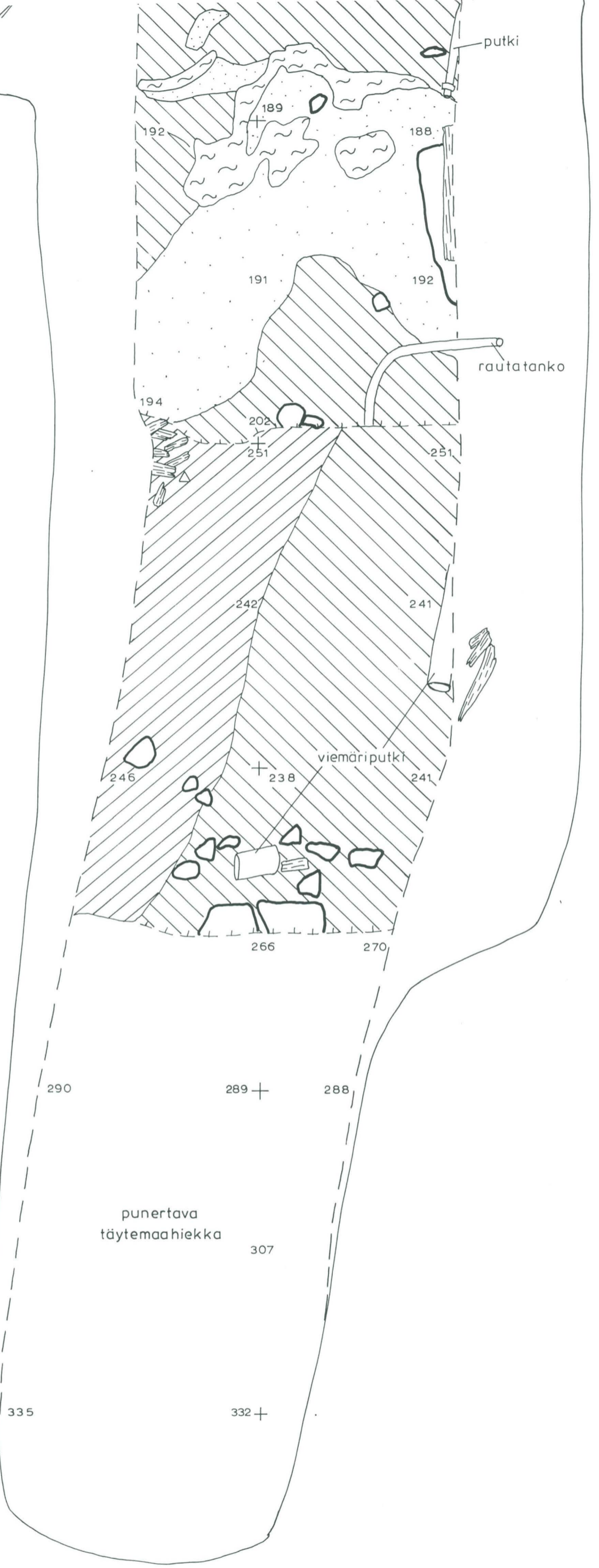
434—

432—

214

216

218

OULU ALEKSANTERINKATU 8

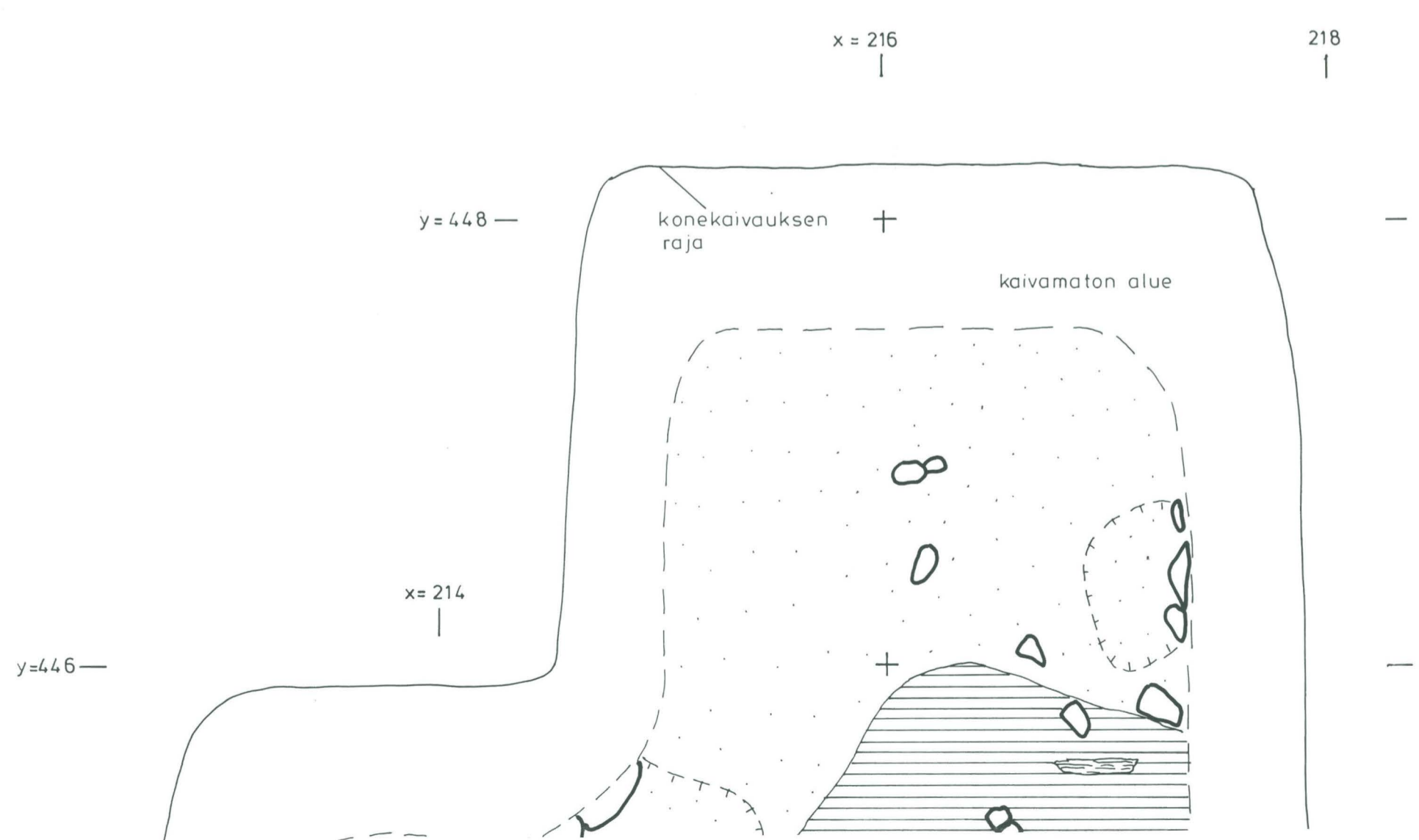
AIMO KEHUSMAA 1997

KONELEIKKAUS, TASO 2

MK 1:25

Piirt. Eija Öjanlatva

	SEDIMENTOITUNUT HIEKKA		KIVI
	SEKOITTUNUT HIEKKA JA LIKAMAA		KUOPPA
	MUSTA, PALANUT TIIVIS MAA		NAHAN PALA
	MAATUNUTTA PUUJÄTETTÄ	$\frac{123}{234}$	PINTA- JA POHJA-ARVO
	PUU		
	PUULASTUJA		

444—

442—

440—

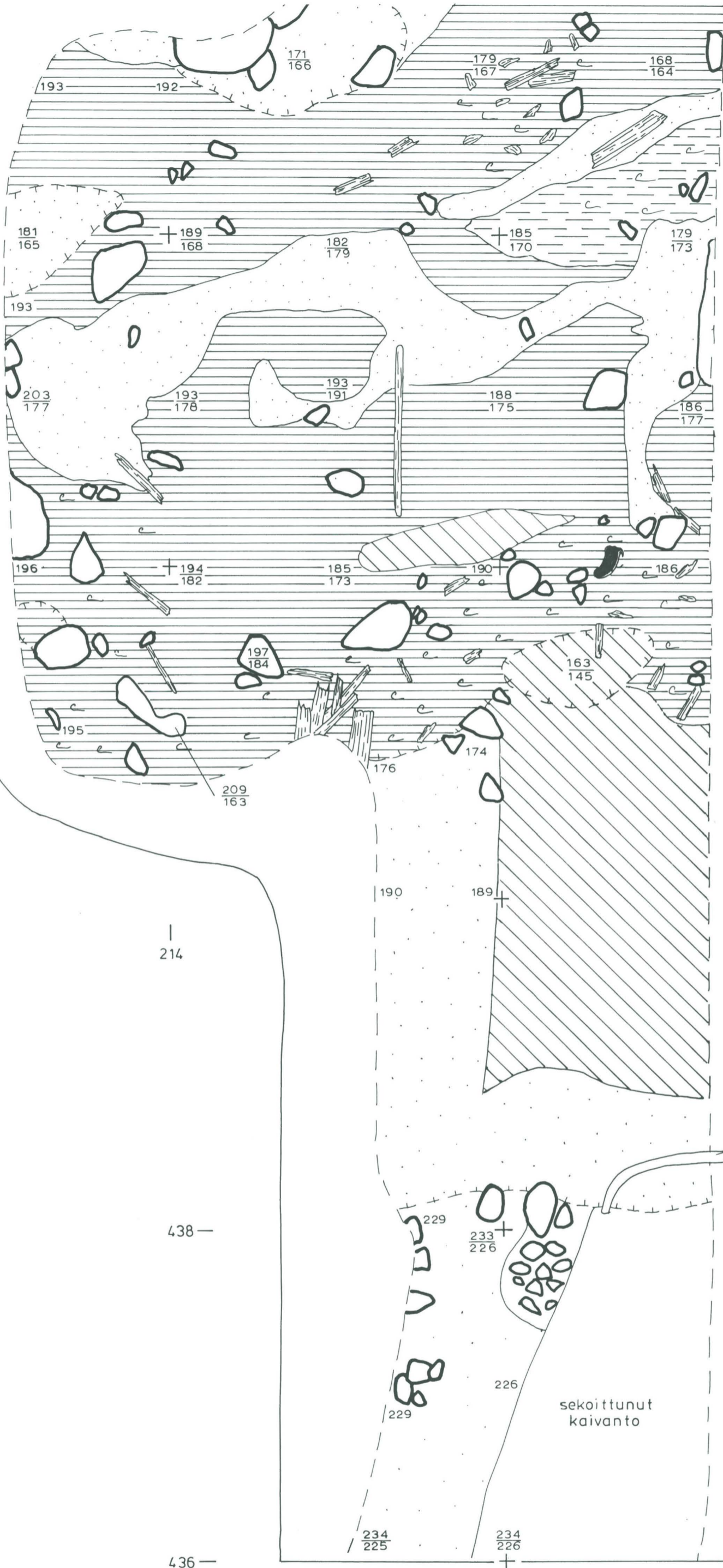
214

438—

436—

216

218

OULU, ALEKSANTERINKATU 8

KARTTA 15.

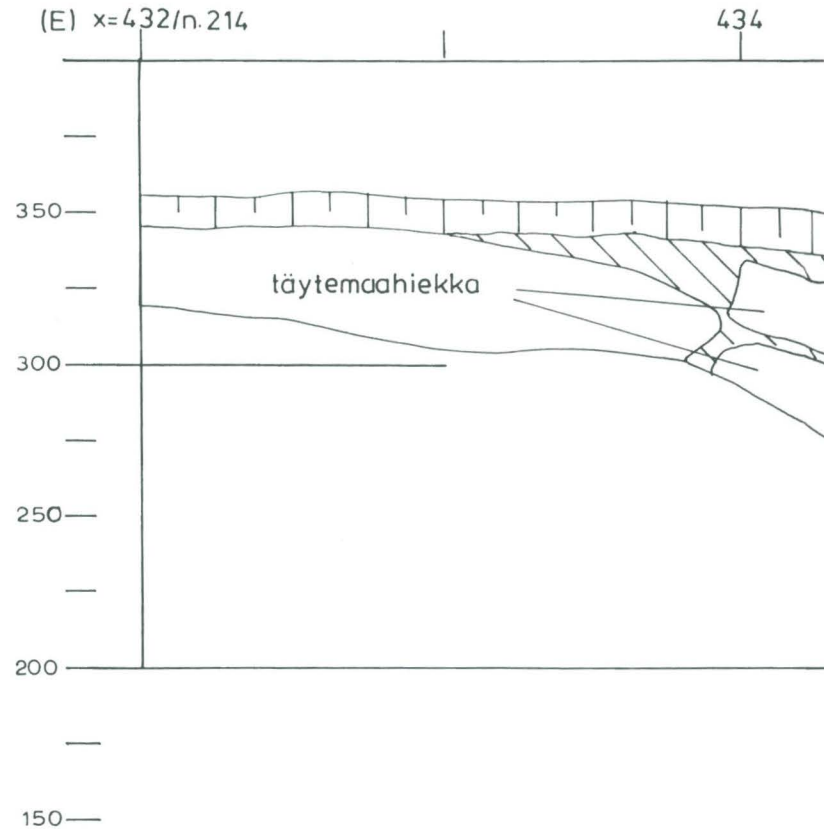
AIMO KEHUSMAA 1997

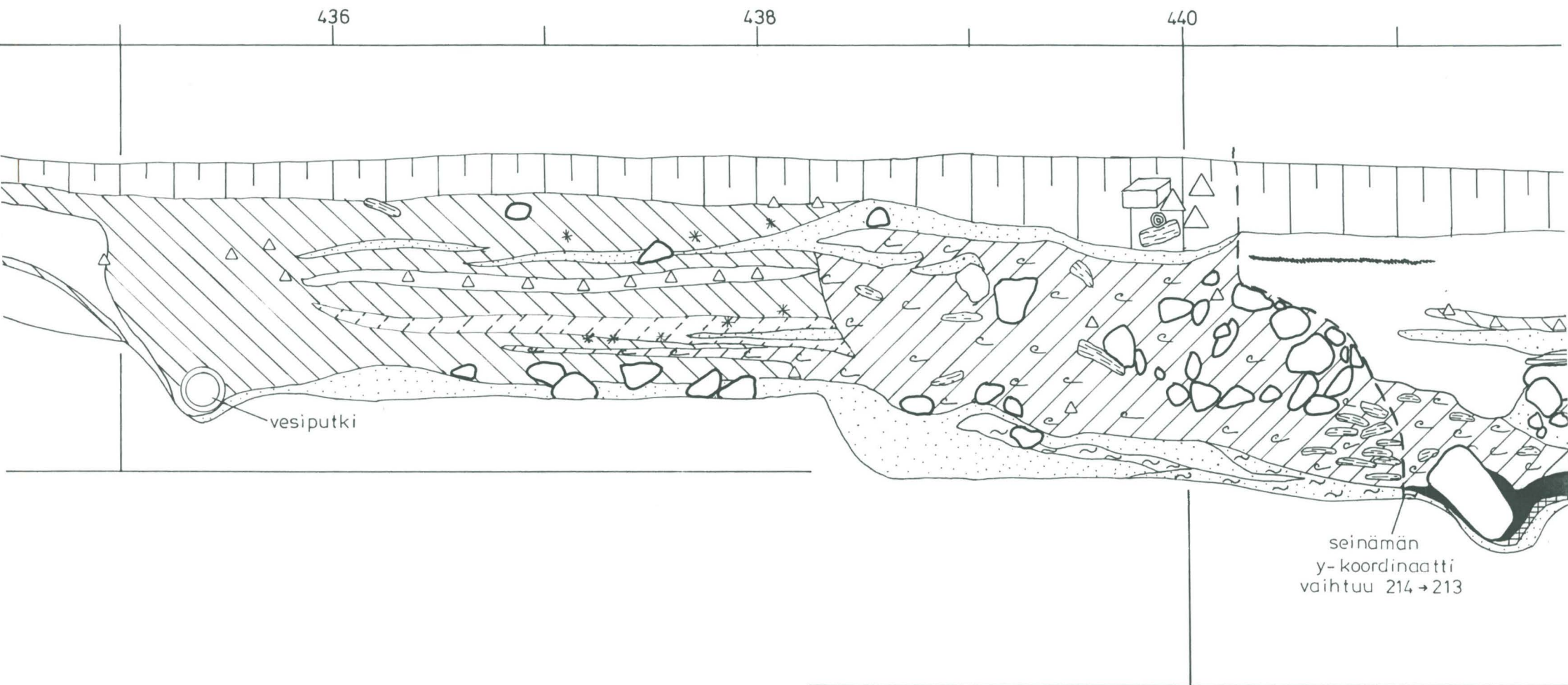
"KONELEIKKAUS", LÄNSISEINÄMÄN POIKKILEIKKAUSKARTTA (E-F)

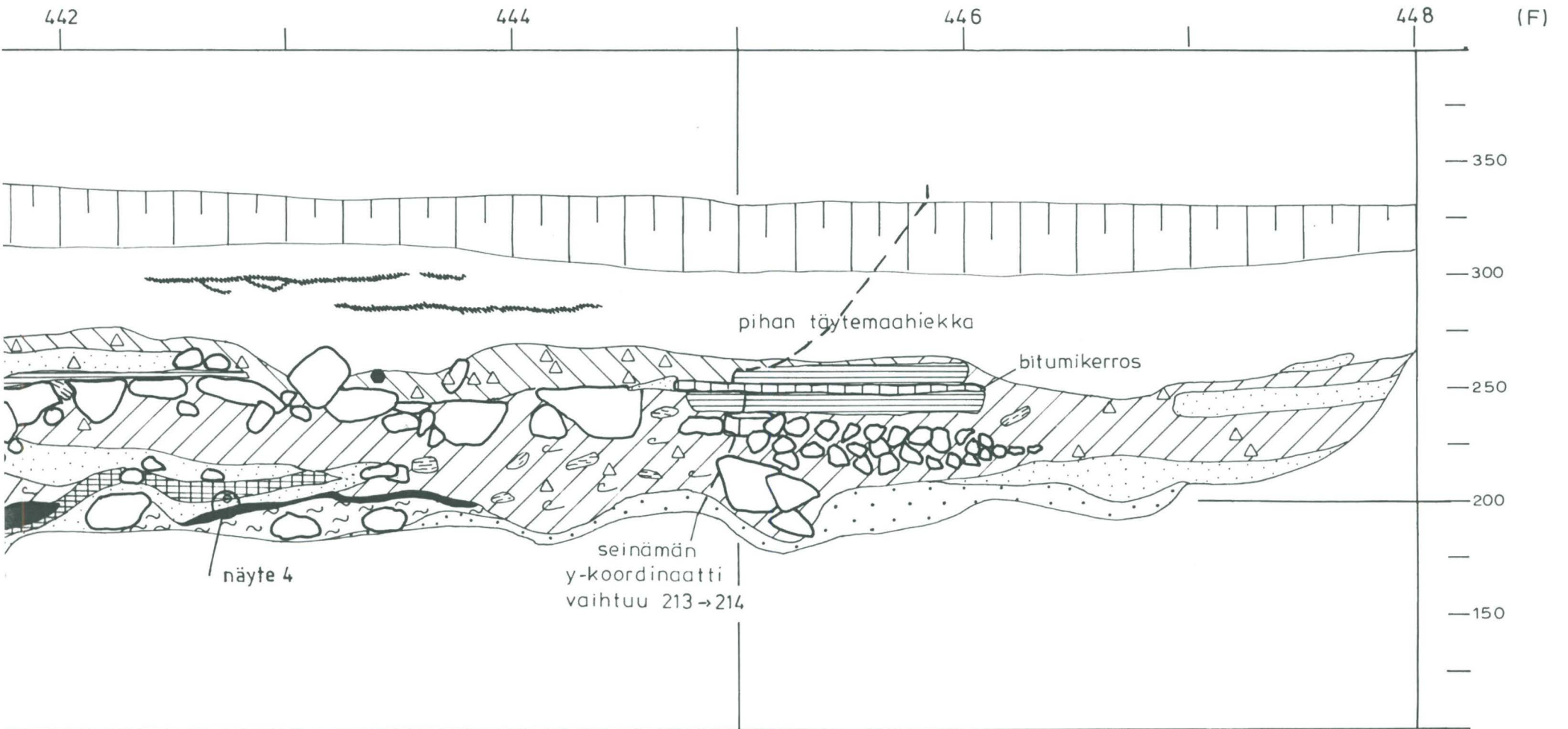
MK 1:25

Piirt. Eija Ojanlatva

	TÄYTEMULTA JA -SORA		PUULASTUJA		
	SEKOITTUNUT		TIILI/TIILIMURSKA-KERROS		
	OHUT TURVEKERROS		HIILI JA NOKI		
	PALANUT, MUSTA SAVIMAA		LAASTIKERROS		
	HIEKKA		LIKAMAA		
	KERROSTUNUT POHJAHIESU		RIKASTUNUT HIEKKA		
	SAVI		JUURI		LASIPULLO
	PUUPALA		KIVI		TUMMA MULTA

OULUN ALEKSANTERINKATU 8:N KAIVAUKSET 1997

NEGATIIVILUETTELO

Negatiivit (TMAX 100) 118033-118125, diar. 7.10.1997

Kuvaaja Aimo Kehusmaa

N:o	pvä	kuva-aihe	huom.
118033- - 118034	9.5.	Tutkimusaluetta lounaasta ennen kaivauksia.	ei vedost. "
118035- - 118038	10.5.	Koeleikkauksen pinnan koneellinen kuorinta on aloitettu; idästä; yhdistettävissä neljän kuvan panoraamaksi.	" " " "
118039 - 118040	10.9.	Koeleikkaus ensimmäisen kuorinnan jäljiltä; koillisesta.	" "
118041 - 118043	13.5.	Aleksanterink. 10 tontilla paljastuneen hirsisalvoskaivon seinämää Aleks.kadun jalkakäytävän alla.	" " "
118044	13.5.	Työkuva: tutkimusalueen paalutusta	"
118045- - 118047	14.5.	Koeleikkauksen itäseinämää välillä 425-422: palomaaviiru, jossa runsaasti jyviä (näyte!); luoteesta.	vedostettu ei vedost. "
118048- - 118051	14.5.	Koeleikkauksen pohjan sedimenttijuovia välillä n. 443-446 (pohjoisnuolen kärki 446).	" " "
118052- - 118053	14.5.	Koeleikkauksen lankutusta 424-427 puhdistetaan ja kartoitetaan; lounaasta.	" "
118054 118055 118056	14.5. " "	Lankutus 424-427; etelästä. sama kuin ed. ; " sama kuin ed. ; koillisesta.	" " "
118057- - 118062	16.5.	Kuvasarja koeleikkauksen länsiseinästä alkaen oikealta x-koordinaatin 447,3 tasalta ja päättyen vasemmalla n. 442:n tasalla; kuvattu yläviistosta, itäkaakosta.	" " " " "

118063- - 118064	16.5.	Koeleikkauksen pohjoispään sedimenttejä välillä 443-447; etelästä.	ei vedost. "
118065	16.5.	Koeleikkauksen pohjoispäätä alkaen n. 442:n tasalta, oik. näkyy 1800-luvun rakennusten perustuksia.	vedostettu
118066	16.5.	Koeleikkauksen länsiseinämää välillä 418,4-420; yläviistosta.	ei vedost.
118067	16.5.	Koeleikkauksen länsiseinämää välillä 416,3-418; yläviistosta.	"
118068- - 118070	19.5.	Tasokaivausalue I: aiotun 1880-luvun rakennuksen perustuksia; etelästä; kolmen kuvan panoraama.	vedostettu " "
118071- - 118072	19.5.	Samat perustukset; itäkoillisesta.	ei vedost. "
118073- - 118075	21.5.	Tasokaivausalue I: työkuvia, esillä taso I; koillisesta.	" " "
118076	21.5.	Koeleikkauksen lankutus ja sen yläpuolista kiveystä; idästä.	"
118077- - 118078	21.5.	Koeleikkauksen lankutus; koillisesta.	" "
118079	21.5.	Lankutus, idästä.	vedostettu
118080	21.5.	Sama, etelälounaasta.	ei vedost.
118081	21.5.	"Koneleikkaus" = tasokaivaus-alue II konekaivuun jäljiltä; pohjoisosa, lounaasta.	"
118082- - 118083	21.5.	Kuten ed.; eteläosa, lännestä; kahden kuvan panoraama.	" "
118084	21.5.	Tasokaiv.alue II, taso I, lounaasta.	"
118085	21.5.	- " - , eteläosa, " - " - .	"
118086	21.5.	- " - , pohj.osa, " kaakosta.	"
118087	23.5.	Koeleikkauksen lankutus osin purettuna, niskat ja kallio esillä; lounaasta.	vedostettu
118088- - 118091	23.5.	Yksityiskohtia lankutuksesta; eri suunnista.	ei vedost. "

118092	23.5.	Tasokaiv.alue II, 2. kaiv.krs., tyokuva; lounaasta.	ei vedost.
118093	23.5.	Kuten edellä; etelästä.	vedostettu
118094	23.5.	Kuten edellä; luoteesta.	ei vedost.
118095-	24.5.	Tutkimusalue Aleksanterinkatu 10:n rakennustyömaan torninosturista kuvattuna; lounaasta; kolmen kuvan panoraama.	"
- 118097			"
118098	24.5.	Sama kuin ed.	vedostettu
118099	24.5.	Jurveliuksen talon = Rantakatu 6? kuisti torninosturista; idästä.	ei vedost.
118100	24.5.	Koeleikkauksen länsiseinämää välillä n. 439-444; kuvan keskellä vanha ojan pohja, sen alla kallio; (pystymitta n. linjalla 439,3); eteläkaakosta.	vedostettu
118101	24.5.	Sama kuin ed., välillä n. 438-444; etelästä.	ei vedost.
118102	24.5.	Tasokaiv.alue II, 2. kaiv.krs., tyokuva, idästä.	"
118103	26.5.	Pullonsirpalekuoppa koeleikkauksen pohjoispäässä (n. 480/202).	"
118104-	26.5.	Tutkimusryhmä yhteiskuvassa taso- kaiv.alueella I; vas:lta Aimo Kehus- maa (ei 118104:ssä), Rauno Vaara, Johanna Ylikulppi, Katri Arminen, Sami Kesti, Eija Ojanlatva; kaakosta	"
- 118106			"
118107- - 118108	26.5.	Tasokaiv. alue I; työkuvia: pohjien puhdistusta; koillisesta.	vedostettu ei vedost.
118109	26.5.	Pullonsirpalekuoppaa tasokaivaus- alueella I (ruutu 420-422/208-210) tyhjennetään; kaakosta.	vedostettu
118110	26.5.	Tasokaiv.alue I:n pohjoisseinämää välillä 204-206.	ei vedost.
118111	26.5.	Kuten ed., välillä 210-212.	"
118112	26.5.	Kuten ed., välillä 207-210.	vedostettu

118113	27.5.	Tasokaiv.alue II, pohjat; idästä	ei vedost.
118114	27.5.	Kuten ed.; kaakosta.	"
118115-	27.5.	Tasokaiv.alue II:n länsiseinämää	"
- 118117		välillä 440,5-445; kolmen kuvan	"
		panoraama.	vedostettu
118118-	27.5.	Kuten ed., välillä n. 442-445;	ei vedost.
- 118120		kolmen kuvan panoraama.	"
118121	27.5.	Koeleikkauksen eteläosan (411,2- 415,3) laudoitusta; lounaasta.	vedostettu
118122	27.5.	Yksityiskohta laudoituksen etelä- osasta (411,2-412,6); ylhäältä.	ei vedost.
118123	27.5.	Kuten ed., pohj.osasta (414,2-415,3).	"
118124	27.5.	Tasokaiv.alue I:n "pullokuoppa"	"
		pohjaan kaivettuna; lounaasta.	
118125	27.5.	Tasokaiv.alue I: aiotun 1880-luvun	"
		rakennuksen perustuksia; etelästä.	

Valok. Aimo Kehusmaa 24.5.1997

118098

Yleiskuva tutkimusalueesta;
lounaasta.

118045

Ylh. koeleikkauksen
itäseinämää välillä
424-422; palomaa viiru!
luoteesta. 14.5.1997

Vas. laudoitusta
koeleikkauksessa
välillä 411-415;
leunaasta. 27.5.1997

Valok. Aimo Kehusmaa

118121

Valok. Aimo Kehusmaa

118079

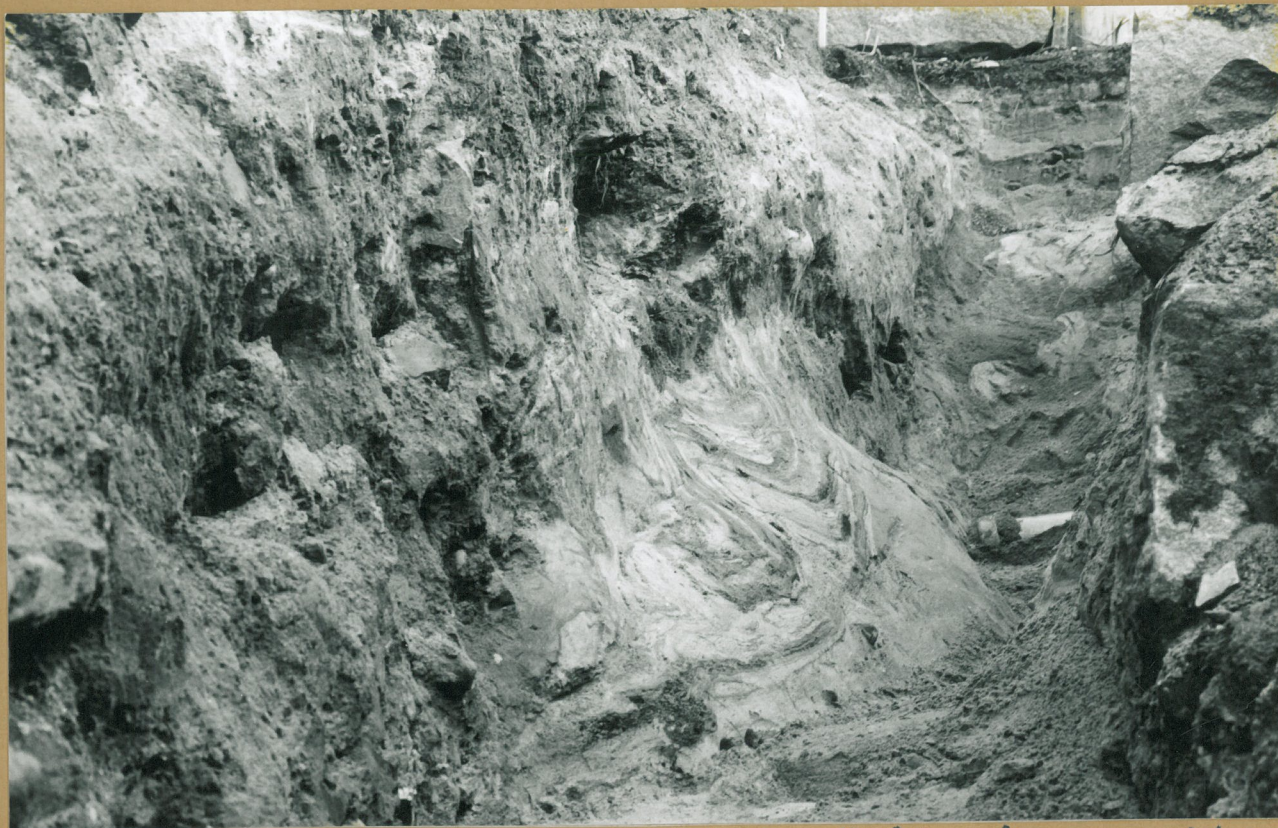
Koeleikkaus; lankutus välillä 424-426.
Idästä. 21.5.1997

118087

Koeleikkaus; lankutus osin purettuna.
Lounaasta. 23.5.1997

Valok. Aimo Kehusmaa

118065 Koeleikkauksen pohjoispäästä alkaen n. 442:n tasalta. Pohjasavi ja sen ylop. sedimenttejä; oik. 1800-luvun rakennuksen perustuksia.

118100 Koeleikkauksen länsiseinämää välillä n. 439-444. Kuvan kesk. vanhan vesiuoman pohjaa, sen alla kallio. Eteläkaakosta.

OULU, Aleksanterinkatu 8. Kaivaus 1997

5.

Valok. Aimo Kehusmaa 19.5.1997

118070

Tasokaivausalue I.
Aiotun 1880-luvun talous-
rakennuksen perustuksia.
Etelästä

Valok. Aimo Kehusmaa 26.5.1997

118107 Tasokaivausalue I, pohjen puhdistusta alueen eteläkulmuksessa. Koillisesta.

118109 Tasokaivausalue I, pullonsirpale kuoppaa ruudussa 420-422/208-210 tyhjenetään. Kaakosta.

OULU, Aleksanterinkatu 8. Kaivaus 1997

7.

Valok. Aimo Kehusmaa 26.5.1997

118112

Tasokaivausalue I:n pohjoisseinämää
välillä 207-210.

118093 Tasokaivausalue II, 2. kaivauskerros.
Etelästä. 23.5.1997

118117 Tasokaivausalue II:n länsiseinämää välillä
n. 443-445-. Kuvan kesk. vanhan vesiuoman
pohjaa. 27.5.1997.

OULU, Rantakatu

9.

Valok. Jarmo Koponen 10.9.1997

neg. PPM 35508

Vanhan vesiuoman leikkaus
viemärikaivannon kaakkoisseinämässä
Rantakatu 4:n kohdalla; luoteesta.